

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN
TILINPÄÄTÖSTIEDOTE
1.1.-31.12.2019

Säästöpankki

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TILINPÄÄTÖSTIEDOTE 31.12.2019

Sisällysluettelo

Säästöpankkiryhmän tilinpäätöstiedote 31.12.2019	3	Muut liitetiedot	47
Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtajan katsaus	3	Liite 19: Käyvät arvot arvostusmenetelmän mukaisesti	47
Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä	4	Liite 20: Rahoitusvarojen ja -velkojen nettoutus	52
Toimintaympäristön kuvaus	4	Liite 21: Vakuudet	53
Säästöpankkiryhmän tulos ja tase	5	Liite 22: Taseen ulkopuoliset sitoumukset	53
Vakavaraisuus ja riskiasema	6	Liite 23: Lähipiiritiedot	54
Luottoluokitukset	9		
Säästöpankkiliitto osk:n hallintoneuvosto, hallitus ja tilintarkastajat	9		
Muu kuin taloudellinen raportointi	10		
Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin	11		
Olennot tapahtumat tilinpäätöspäivän jälkeen	14		
Vuoden 2020 näkymät	14		
Tilinpäätöstiedote	16		
Säästöpankkiryhmän tuloslaskelma	16		
Säästöpankkiryhmän laaja tuloslaskelma	17		
Säästöpankkiryhmän tase	18		
Säästöpankkiryhmän rahavirtalaskelma	19		
Säästöpankkiryhmän oman pääoman muutoslaskelma	21		
Laatimisperiaatteet	22		
Liite 1: Kuvaus Säästöpankkiryhmästä ja Säästöpankkien yhteenliittymästä	22		
Liite 2: Laatimisperiaatteet	24		
Tilikauden tulos	27		
Liite 3: Segmentti-informaatio	27		
Liite 4: Korkokate	31		
Liite 5: Palkkiotuotot ja -kulut, netto	32		
Liite 6: Sijoitustoiminnan nettotuotot	33		
Liite 7: Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	34		
Liite 8: Liiketoiminnan muut tuotot	34		
Liite 9: Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista	35		
Varat	37		
Liite 10: Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	37		
Liite 11: Lainat ja saamiset	39		
Liite 12: Johdannaiset ja suojauslaskenta	40		
Liite 13: Sijoitusomaisuus	42		
Liite 14: Henkivakuutustoiminnan varat	43		
Liite 15: Myytävänä olevaksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät	44		
Velat	45		
Liite 16: Velat luottolaitoksille ja asiakkaille	45		
Liite 17: Liikkeeseenlasketut velkakirjat	45		
Liite 18: Henkivakuutustoiminnan velat	46		

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN TOIMINTAKERTOMUS 1.1.–31.12.2019

Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtajan katsaus

Säästöpankkiryhmän vuosi 2019 oli erittäin hyvä. Määrätietoisella ja pitkäjänteisellä työllä ryhmä onnistui tuottamaan asiakkailleen erinomaisia asiakaskokemuksia ja vahvistamaan edelleen asemaansa yhtenä Suomen johtavana vähittäispankkipalvelujen tuottajana. Säästöpankeissa tehdään työtä asiakkaan parhaaksi ja asiakkaan hyöty ensimmäisenä mielessä.

Säästöpankkiryhmän tavoite on kasvaa kannattavasti ja riskit halliten. Tässä onnistuttiin hyvin, sillä ryhmä teki yhteenliittymä historiansa parhaan liikeluoksen. Liiketoiminta kasvoi kannattavasti pankkiryhmän tärkeimmillä liiketoiminta-alueilla eli henkilöasiakkaiden ja pk-yritysten rahoituksessa sekä säästämisen ja sijoittamisen palveluissa. Säästöpankkiryhmä haluaa tehdä aktiivista työtä asiakkaidensa taloudellisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Korkokate nousi pitkän tähtäimen tavoitteen mukaisesti, jonkin verran markkinakasvua nopeammin. Palkkiotuotot nousivat voimakkaasti ja palkkiotuottojen merkitys ryhmän tuloksessa kasvatti merkitystään.

Pankkitoiminta muuttuu vauhdilla. Asiakkaat tahtovat enemmän ja parempia digitaalisia palveluja sekä entistä merkityksellisempiä asiakaskohtauksia kasvotusten pankin asiantuntijoiden kanssa. Näissä kohtaamisissa korostuvat talouden valmennus ja neuvonanto. Tärkeää on myös se, että pankin palvelut ovat saatavissa aina silloin, kun asiakas niitä tarvitsee. Juuri tämän vuoksi

Säästöpankkiryhmä haluaa olla paikallinen, turvallinen, asiantunteva ja aina saavutettavissa.

Säästöpankit ovat paikallisia ja lähellä asiakasta. Paikallisuuden lisäksi tärkeää on kyetä palvelemaan asiakkaita digitaalisesti itsepalveluna, milloin ja missä tahansa. Tätä tarkoitusta varten ryhmä julkaisi vuoden 2019 aikana uuden mobiilipankin, joka lunasti heti paikkansa markkinoiden parhaimpien mobiilipankkien joukossa. Mobiilipankin jatkuva kehittäminen on oleellinen osa Säästöpankkiryhmän toimintaa seuraavina vuosina säännöllisine julkaisuineen ja jatkuvine parannuksineen.

Strategisesti Säästöpankkiryhmän tavoitteena on rakentaa asiakkailleen markkinoiden parhaan yhdistelmän digitaalisia ja kasvotusten tapahtuvia palveluja, nyt ja tulevaisuudessa. Vuosi 2019 osoitti, että olemme hyvällä tiellä kohti tätä tavoitetta. Valtaosa asiakaskohtauksista on jo digitaalisia, mutta ne merkityksellisimmät tapahtuvat kasvotusten. Mielenkiintoisen linkin digitaalisten ja kasvotusten tapahtuvien asiakaskohtaamisten välille luovat verkoneuvottelut, jotka aloitettiin Säästöpankkiryhmässä vuoden 2019 aikana ja jotka vuoden mittaan kasvattivat jatkuvasti suosiotaan.

Tilikauden aikana ryhmä teki merkittäviä strategisia toimenpiteitä, jotka oli sovittu vuoden 2018 uudistetussa ryhmästrategiassa. Yksi keskeisimpiä hankkeita oli päätös uudesta peruspankkijärjestelmästä, joka mahdollistaa tulevaisuuden digitaalisen pankin rakentamisen ja varmistaa modernin pankkialustan Säästöpankkiryhmälle seuraavalle vuosikymmenelle. Uuden peruspankkijärjestelmän on tarkoitus mahdollistaa nopeampi ja tehokkaampi palvelujen käyttöönotto, parempi valmius tiedon hallintaan ja kustannustehokkaampi transaktioiden ja sopimusten hallinta. Samassa yhteydessä tehtiin merkittävä toimintamallin muutos, kun pankkiryhmä myi omistamansa Samlink Oy:n osakkeet ja solmi strategisen kumppanuussopimuksen Cognizantin Suomeen perustetun tytäryhtiön kanssa. Osakekaupasta Säästöpankkiryhmä kirjasi noin 12 miljoonan euron luovutusvoiton tulokseen ennen veroja.

Peruspankkitoiminnan yksi avaintekijä on pankin kyky jälleenaikataa antolainauksensa turvallisesti ja tehokkaasti. Säästöpankkiryhmä perusti jälleenaikatauksensa tehostamiseksi kiinnitysluottopankin vuonna 2016. Kiinnitysluottopankki on emittoinut 1,5 miljardin euron edestä katettuja joukkovelkakirjalainoja, joilla on myönteinen vaikutus Ryhmän jälleenaikatauskustannukseen. Säästöpankkiryhmän katetuille joukkovelkakirjalainoille on vahvistettu S&P Global Ratingsin luottoluokitus AAA. Säästöpankkien keskusluottolaitoksella, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:llä, on S&P Global Ratingsin luottoluokitus A-/A-2. Luokituksen näkymät ovat vakaat.

Säästöpankkiryhmä jatkoi tilikauden aikana aktiivisesti strategisten kumppanuuksien rakentamista ja julkaisi useita kumppanuuksia tilikauden aikana. Myös aiemmin julkaistuja strategisia kumppanuuksia kehitettiin aktiivisesti eteenpäin. Hyviä esimerkkejä samanlaisesta taustasta voimansa ammentavasta yhteistyöstä on säästämisen ja sijoittamisen yhteistyö POP-pankkiryhmän kanssa ja yritysrahoituksen alueen yhteistyö LähiTapiola ryhmän kanssa.

Tomi Närhinen
Toimitusjohtaja, Säästöpankkiliitto osk

Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 20 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy. Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Tilikauden aikana toteutettiin kolme säästöpankkien välistä fuusiota. Kiikoisten Säästöpankki fuusioitui Huittisten Säästöpankkiin, Suomenniemen Säästöpankki fuusioitui Säästöpankki Optiaan ja Pyhärannan Säästöpankki Kalannin Säästöpankkiin. Fuusioiden seurauksena Säästöpankkien Yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluvien Säästöpankkien määrä väheni 23 pankista 20 pankkiin. Edellä mainitut muutokset ovat olleet Säästöpankkiryhmän sisäisiä eikä järjestelyillä siten ole vaikutusta Säästöpankkiryhmän tulokseen.

Säästöpankkiryhmä myi 1.4.2019 toteutuneessa kaupassa omistuksensa Oy Samlink Ab:ssa yhdessä muiden Samlinkin omistajahojen kanssa Cognizant Technology Solutions Finland Oy:lle. Säästöpankkiryhmän omistusosuus Samlinkista ennen kauppaa oli 42 prosenttia ja yhtiö yhdisteltiin Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen osakkuusyhtiönä. Osakekaupalla oli noin 12 miljoo- nan euron positiivinen vaikutus Säästöpankkiryhmän tilikauden tulokseen ennen veroja.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta www.saastopankki.fi/saastopankkiryhma.

Toimintaympäristön kuvaus

Globaali talousnäkymä

Vuotta 2019 leimaa globaalin talouskasvun hidastuminen ja poliittisten riskien korkea taso. Kun maailmantalous kasvoi vuonna 2018 reilua 3,5 prosentin vauhtia, jäänee kasvu vuonna 2019 noin 3 prosenttiin. Tämä on noin puoli prosenttiyksikköä alle pitkän aikavälin keskiarvon. Kasvu siis hidastui selvästi, mutta taantumalta vältyttiin.

Jo alkuvuonna 2019 epävarmuus globaalin talouskasvun kehityksestä kasvoi ja suhdannenäkymä heikkeni. Erilaiset tulevaa talouskehitystä ennakoivat mittarit kääntyivät laskuun: yritysten luottamus globaalisti laski, koskien erityisesti teollisuutta. Palvelusektorilla näkymien heikkeneminen oli vähäisempää. Myös kuluttajat tulivat monessa maassa aiempaa varovaisemmaksi.

Samanaikaisesti epävarmuus Brexitin ja kauppasodan ympärillä velloi suurena, lisäten epäluottamusta tulevia talousnäky- miä kohtaan. Loppukesästä Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kauppasota laajeni ja lisääntynyt epävarmuus heijastui koko

globaaliin talouteen. Mm. yritysten investoinnit ja maailman- kauppa ovat olleet vaisuja.

Kesän jälkeen taantumapelot lisääntyivät merkittävästi ja pe- rinteisenä taantumaindikaattorina pidetty korkokäyrä kääntyi hetkellisesti negatiiviseksi. Euroopassa etenkin Saksan talous- tilanne heikkeni ja vuoden toisen neljänneksen kasvu painui jopa miinukselle.

Loppuvuotta kohden talouden näkymät kuitenkin hieman parantuivat. Luottamusindikaattorien lasku tasaantui ja kor- kokäyräkin kääntyi jälleen positiiviseksi. Pelätty taantuma ei toteutunutkaan, vaikka kasvu toki hidastui. Tätä kirjoitettaes- sa maailmantalouden tilanne on yhä hauras, vaikka tilastoissa onkin nähty tasaantumista.

Totuttuun tapaan keskuspankit toimivat jälleen aktiivisesti talouden piristäjinä. Sekä Euroopan että USA:n keskuspankit laskivat korkojaan ja lisäsivät arvopapereiden ostojaan vuonna 2019. Elvyttävän rahapolitiikan on mahdollistanut inflaation maltillinen taso. Myös Kiina toteutti erilaisia raha- ja finanssi- poliittisia elvytystoimia. Keskuspankkien elvytys vaikutti osal- taan siihen, että osakemarkkinoiden tuotot olivat vuonna 2019 erinomaisia hidastuvasta talouskasvusta huolimatta.

Korkoympäristö

Euroalueen korkotaso on katsauskaudella säilynyt erittäin al- haisena. Lyhyet korot laskivat touko-elokuun aikana voimak- kaasti nousten sitten loppuvuotta kohden. Pitkissä koroissa sen sijaan lasku oli jatkuvaa aina elokuulle, jonka jälkeen taso on noussut jäaden kuitenkin selvästi alkuvuoden tason alle. Merkittävää muutosta tilanteeseen ei ole näköpiirissä johtuen euroalueen matalasta inflaatiosta.

Pankkitoiminnan korkokatteelle vallitseva lattea korkokäyrä luo haasteita maturiteetti- ja transformaatiotulon vähäisyyden johdosta. Lisäksi regulatoriset vaateet (LCR, MREL) tuovat lisärasitetta. Lokakuun lopussa voimaanastunut EKP:n two tiering - talletuskorkojärjestelmä on kuitenkin hieman hel- pottanut negatiivisesta talletuskorosta tulevaa rasitetta. Myös velkainstrumenttien edulliset liikkeeseenlaskutasot tukkura- hoitusmarkkinoilla ovat kompensoineet negatiivisen talletus- koron ja lattean korkokäyrän vaikutuksia.

Sijoitusmarkkinat

Vuosi 2019 oli sijoitusmarkkinoiden näkökulmasta erittäin hyvä. Lähes kaikki omaisuusluokat tuottivat positiivisesti. Al- kuvuodesta nähty muutos sijoittajien riskinottohalukkuudessa lähti liikkeelle keskuspankkien rahapolitiikassa tapahtuneista muutoksista. Odotukset elvyttävän rahapolitiikan jatkumisesta nousivat merkittävästi. Vuoden aikana koettu epävarmuus kauppasodan uhkaan liittyvien riskien ja Brexit-neuvottelujen etenemisen osalta eivät kääntäneet positiivista kehitystä. Vuoden aikana pitkät korot laskivat sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa. Tämä nosti valtionlainojen tuottoja. Matalien korkojen ympäristössä sijoittajien yrityslainakysyntä kasvoi ja tämä osaltaan nosti yrityslainojen tuottoja. Osakemarkkinoilla vuosi oli erittäin vahva. Osakekurssit nousivat kaikilla pääomamark- kinoilla.

Suomen taloustilanne

Globaalin talouden myötä, myös Suomessa talouden ennakoivat indikaattorit heikkenivät vuonna 2019. Yritysten luottamus laski kaikilla päätoimialoilla, mutta erityisesti teollisuudessa näkymät heikkenivät nopeasti. Myös kuluttajien luottamus on jatkanut laskuaan, joskin laskua edeltävä lähtötaso oli ennä- tyksellisen korkea.

Ennakoivien indikaattorien laskusta huolimatta tilastot Suomen reaalityalouden kehityksestä pysyivät yllättävän vahvoina vuonna 2019. Talouskasvu jopa kiihtyi syksyllä ja vuoden kolmannella neljänneksellä talous kasvoi 2,2 prosenttia vuodentakaisesta. Tilastot voivat toki edelleen revisioitua. Vienti kehittyi vielä varsin suotuisasti eikä maailmankaupan heikko vire vielä siirtynyt Suomeen. Palveluiden, erityisesti ICT-palveluiden, vienti on säilynyt hyvänä. Investoinnit sen sijaan hidastuivat selvästi viime vuodesta. Investointien kasvu jäi vaisuksi rakentamisen hidastumisen, mutta myös yritysten kone- ja laiteinvestointien vähäisyyden vuoksi.

Kotitalouksien tilanne pysyi vuonna 2019 vakaana. Vuonna 2018 nähty erinomaisen hyvä kehitys työmarkkinoilla tasaantui, mutta heikkenemistäkään ei nähty. Työttömyys pysyi suhteellisen vakaana reilussa 6,5 prosentissa ja työllisyysaste lipui hieman ylöspäin. Ansiotulojen kehitys oli suotuisaa ja matala inflaatio tuki osaltaan kotitalouksien ostovoimaa. Kotitalouksien säästämisaste kääntyi positiiviseksi useamman miinusvuoden jälkeen.

Asuntomarkkinat Suomessa

Asuntokauppa on yllättänyt tänä vuonna positiivisesti. Alkuvuoden kauppakehitys olisi ennakoitua heikompaa vuotta. Käytettyjen asuntojen kauppajen määrä väheni tammi-huhtikuussa 1,4 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Toukokuusta alkaen kuitenkin käytettyjen asuntojen kauppa selkeästi vilkastui. Tähän kehitykseen vaikutti käytettyjen asuntojen tarjonnan lisääntyminen ja kysynnän sekä kiinnostuksen siirtyminen uudiskohteista käytettyihin asuntoihin. Tarjonnan lisääntyminen johtui siitä, että useat uudiskohteet valmistuivat ja niistä asunnon ostaneet laittoivat oman entisen kotinsa myyntiin. Syynä uudiskohdekysynnän laskuun oli asuntosiirtäjien määrän väheneminen, hintataso sekä yleinen keskustelu mm. suurista taloyhtiölainoista. Omakotitalokauppa vilkastui kuluvana vuonna usean hiljaisemman kauppavuoden jälkeen. Tämä johtui siitä, että omakotitalojen hinnat ovat usealla paikkakunnalla laskeneet viime vuosina, kun taas kerrostalohuoneistojen hinnat ovat nousseet. Lisäti-

lan tarpeet moni on saanut tyydyttyä edullisemmin ostamalla omakotitalon. Markkinat eri maantieteellisillä alueilla ovat jatkaneet eriytymistään. Uusimaa ja muut suuret kaupungit, etenkin Turku, ovat edelleen kasvaneet, kun taas useilla muilla alueilla kuten Kainuussa, Kymenlaaksossa ja Etelä-Savossa on suunta ollut vastakkainen. Oheiseen polarisaatioon vaikuttaa vahvasti väkiluvun ja työllisten määrän kehitys. Käytettyjen asuntojen kauppamäärä kasvoi koko vuonna noin 4 prosenttia.

Sijoitusasuntokysynnän viime vuonna alkanut väheneminen on jatkunut koko vuoden ajan. Tämä johtuu vuokra-asuntojen tarjonnan vahvasta kasvusta ja jopa ylitarjonnasta useilla paikkakunnilla sekä muiden osakepohjaisten sijoitusinstrumenttien hyvästä arvonkehityksestä. Lisääntynyt vuokra-asuntojen tarjonta hillitsi vahvasti vuokratason nousua. Erityisesti asuntorahastojen ostot ovat merkittävästi vähentyneet. Useat sijoittajat päättivät lisäksi myydä omistamiaan sijoitusasuntoja mikä näkyi pienten asuntojen lisääntyneenä tarjontana usealla paikkakunnalla. Näistä pienistä asunnoista on jo ylitarjontaa usealla paikkakunnalla, mikä on vaikuttanut myyntiaikojen pitenemiseen sekä hintojen nousun vähintään pysähtymiseen.

Uudisrakentaminen jatkui vahvana vielä kuluneena vuotena vähenevästä kysynnästä huolimatta. Rakennuslupien ja uusien kohteiden aloitusten määrät olivat jo selkeässä laskussa. Tämä enteilee rakennusliikkeiden lisääntyvää varovaisuutta. Tähän varovaisuuteen on vaikuttamassa uudisasuntojen sijoitusasuntokysynnän ja kuluttajien kysynnän väheneminen sekä julkinen keskustelu taloyhtiölainojen ehtojen kiristämisestä. Lisäksi hyvällä sijainnilla sijaitsevien tonttien tarjonnan vähäisyys vaikuttaa. Rakennusliikkeet panostavat nyt entistä enemmän korjausrakentamiseen. Kiinteistönvälittäjien tekemien uudisasuntokauppojen määrä laski noin 7 prosenttia. Vuonna 2019 ennustimme uudisasuntokauppojen määrän laskevan 10-20 prosenttia.

Käytettyjen kerros- ja rivitaloasuntojen hinnat nousivat pääkaupunkiseudulla noin 2,1 prosenttia ja muualla Suomessa noin 1,5 prosenttia, eli hintojen nousussa eriytyminen väheni edelliseen vuoteen verrattuna.

Säästöpankkiryhmän tulos ja tase

Säästöpankkiryhmän tunnusluvut

(1 000 euroa)	1-12/2019	1-12/2018	1-12/2017	1-12/2016	1-12/2015
Liikevaihto	362 701	278 517	331 366	304 340	298 475
Korkokate	155 619	152 704	142 176	131 693	125 018
% liikevaihdosta	42,9 %	54,8 %	42,9 %	43,3 %	41,9 %
Tulos ennen veroja	94 807	36 408	88 210	69 603	69 699
% liikevaihdosta	26,1 %	13,1 %	26,6 %	22,9 %	23,4 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	321 395	234 670	282 191	245 376	230 531
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-219 145	-197 718	-182 693	-158 060	-146 128
Kulu-tuottosuhte	68,2 %	84,3 %	64,7 %	64,4 %	63,4 %
Taseen loppusumma	12 009 105	11 705 740	11 326 105	10 423 646	9 189 391
Oma pääoma	1 118 391	1 028 796	1 017 520	953 402	880 694
Oman pääoman tuotto %	6,9 %	3,0 %	7,3 %	6,2 %	6,7 %
Kokonaispääoman tuotto %	0,6 %	0,3 %	0,7 %	0,6 %	0,7 %
Omavaraisuusaste %	9,3 %	9,2 %	9,0 %	9,1 %	9,6 %
Vakavaraisuussuhde %	19,1 %	18,2 %	19,1 %	19,5 %	18,8 %
Arvon alentumistappiot rahoitusvaroista	-8 379	-3 868	-13 266	-8 411	-6 127

Tuloskehitys (vertailutieto 1-12/2018)

Säästöpankkiryhmän tulos ennen veroja oli 94,8 miljoonaa euroa (36,4). Tilikauden voitto oli 74,1 miljoonaa euroa (30,6), josta Säästöpankkiryhmän omistajien osuus oli 72,9 miljoonaa euroa (30,1).

Säästöpankkiryhmän liiketoiminnan tuotot kasvoivat 321,4 miljoonaan euroon (234,7). Kasvua oli korkokatteessa, palkkiotuotosten ja -kulujen netossa, sijoitustoiminnan ja henkivakuutustoiminnan nettotuotoissa sekä liiketoiminnan muissa tuotoissa.

Korkokate kasvoi 1,9 prosenttia ollen 155,6 miljoonaa euroa (152,7). Korkokateen kasvua selittää luotonannon kasvu sekä jälleerahoituksen edullinen hinta. Korkoriskien hallinnassa käytettävien johdannaisten osuus korkokatteesta oli 23,1 miljoonaa euroa (23,5) eli 14,8 prosenttia korkokatteesta (15,4).

Palkkiotuotot ja -kulut, netto kasvoi 6,9 prosenttia 90,3 miljoonaan euroon (84,5). Merkittävin kasvu palkkiotuotoissa oli maksuliikenteestä saaduilla palkkioilla.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 36,7 miljoonaa euroa (-19,4), josta 33,6 (-25,7) miljoonaa euroa oli realisoitumattomia arvomuutoksia käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista.

Henkivakuutustoiminnan nettotuotot olivat 15,4 miljoonaa euroa (13,2). Vakuutusmaksutulo heikkeni vertailuvuodesta ja oli 101,9 miljoonaa euroa (132,1). Vakuutusmaksutulon heikkenemiseen vaikuttivat sijoitusmarkkinoiden epävarmuus sekä keskustelu veromuutoksista ja henkivakuuttamisen eduista. Korvauskulut kasvoivat merkittävästi ollen 95,9 miljoonaa euroa (73,9). Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 99,8 miljoonaa euroa (-49,3).

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 23,3 miljoonaa euroa (3,7). Summaan sisältyy 12 miljoonaa euroa Samlinkin osakekauppaan liittyvää myyntivoittoa. Lisäksi tilikaudella kirjattiin liiketoiminnan muihin tuottoihin korttiluottosaatavien myyntiin liittyvää tuottoa. Talletussuoja- ja vakaumaksun esittämistapaa on muutettu tilikaudella bruttoperusteiseksi. Vanhan talletussuojarahaston maksun palautus ja vakaumaksun pankkiveron hyvitys esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja vuosittainen talletussuoja- ja vakaumaksu liiketoiminnan muissa kuluissa. Vertailukaudella talletussuoja- ja vakaumaksu sekä niihin kohdistuvat palautukset on esitetty nettoperusteisesti. Esittämistavan muutoksen vaikutus liiketoiminnan muiden tuottojen kasvuun oli 6,5 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan kulut nousivat kokonaisuudessaan 10,8 prosenttia 219,1 miljoonaan euroon (197,7). Henkilöstökulut kasvoivat 4,4 prosenttia 87,2 miljoonaan euroon (83,6). Henkilöstön määrä 31.12.2019 oli 1 391 (1 409). Muut hallintokulut kasvoivat 7,9 prosenttia ollen 86,0 miljoonaa euroa (79,7). Erityisesti Ryhmän It-kulut kasvoivat merkittävästi johtuen kehittämiseen tehdyistä panostuksista. Muut liiketoiminnan kulut kasvoivat 19,9 prosenttia 25,6 miljoonaan euroon (21,3). Kasvusta 6,5 miljoonaa euroa selittyy talletussuoja- ja vakaumaksun esittämistavan muutoksesta. IFRS 16 standardin vaikutus kulujen laskuun oli tilikaudella 2,9 miljoonaa euroa.

Ryhmän kulu-tuottosuhte oli 68,2 prosenttia (84,3). Sijoitustoiminnan nettotuottoihin sisältyvä realisoitumattomien arvomuutosten aiheuttama tulosvolatiliteetti vaikuttaa merkittävästi Ryhmän kulu-tuottosuhteen tasoon.

Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat 20,3 miljoonaa euroa (13,1). Kasvusta 2,8 miljoonaa euroa selittyy IFRS 16 Vuokrasopimukset standardin tuomasta kirjauskäytännön muutoksesta. Muutoin poistojen kasvu on seurausta viime vuosien kehittämispanostusten kasvusta.

Säästöpankkiryhmän arvonalentumiset rahoitusvaroista olivat 8,4 miljoonaa euroa (3,9), joista 7,3 miljoonaa euroa (3,6) kirjattiin

luotoista ja muista saamisista. Tilikaudella kirjattiin toteutuneita luottotappioita lainoista ja muista saamisista 3,0 miljoonaa euroa (10,9). Odotettavissa olevat luottotappiot suhteessa luottokantaan olivat 0,42 prosenttia (0,39).

Ryhmän efektiivinen tuloveroprosentti oli 21,8 prosenttia (15,8).

Tase ja rahoitus (vertailutieto 31.12.2018)

Säästöpankkiryhmän tase oli vuoden 2019 lopussa 12,0 miljardia euroa (11,7), jossa oli kasvua 2,6 prosenttia. Ryhmän kokonaispääoman tuotto oli 0,6 prosenttia (0,3).

Lainat ja saamiset asiakkailta olivat 8,9 miljardia euroa (8,5) ja kasvua oli edellisvuodesta 4,9 prosenttia. Lainat ja saamiset luottolaitoksilta olivat 110,4 miljoonaa euroa (92,0). Säästöpankkiryhmän sijoitusomaisuus oli 1,1 miljardia euroa (1,2). Henkivakuutustoiminnan varat olivat 952,0 miljoonaa euroa (841,7).

Säästöpankkiryhmän velat asiakkaille olivat 6,8 miljardia euroa (6,9), jossa laskua oli 2,0 prosenttia. Velat luottolaitoksille olivat 242,0 miljoonaa euroa (288,0). Liikkeeseenlasketut velkakirjat olivat 2,8 miljardia euroa (2,5). Säästöpankkiryhmään kuuluva Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj laskee kesäkuussa liikkeeseen lainaohjelmansa alla 500 miljoonan euron katetun joukkolainan. Henkivakuutustoiminnan velat olivat 892,6 miljoonaa euroa (801,8), jossa kasvua oli 11,3 prosenttia.

Säästöpankkiryhmän oma pääoma oli 1,1 miljardia euroa (1,0), jossa kasvua oli 8,6 prosenttia. Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta oli 28,6 miljoonaa euroa (24,9). Ryhmän oman pääoman kasvu selittyy pääosin tilikauden tuloksella. Muihin laajan tuloksen eriin kirjattava käyvän arvон muutos oli tilikaudella 18,1 miljoonaa euroa (-17,4). Rahavirran suojauksen vaikutus omaan pääomaan oli -0,3 miljoonaa euroa (0,3). Ryhmän oman pääoman tuotto oli 6,9 prosenttia (3,0).

Vakavaraisuus ja riskiasema

Vakavaraisuus (vertailutieto 31.12.2018)

Vuoden 2019 lopussa Säästöpankkien yhteenliittymän pääomarakenne oli vahva ja koostui suurimmaksi osaksi ydinpääomasta (CET1). Omat varat yhteensä olivat 1 044,0 miljoonaa euroa (978,0), josta ydinpääoman osuus oli 1 028,6 miljoonaa euroa (948,2). Ydinpääoman kasvu johtui tilikauden voitosta. Säästöpankkien yhteenliittymällä ei ole ensisijaista lisäpääomaa. Toissijaisia pääomia (T2) oli 15,4 miljoonaa euroa (29,7), joka koostui katsauskaudella debentuurilainoista. Riskipainotetut erät olivat 5 476,0 miljoonaa euroa (5 385,6), eli 1,7 prosenttia suuremmat kuin viime vuoden lopussa. Merkittävin muutos riskipainotettujen erien nousussa oli asuntoluottokannan kasvu. Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuussuhde oli 19,1 prosenttia (18,2) ja ydinvakavaraisuussuhde oli 18,8 prosenttia (17,6).

Säästöpankkien yhteenliittymän pääomavaade on 659,7 miljoonaa euroa (593,9), joka vastaa 12,0 prosenttia riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä. Pääomavaateen koostumus on säilynyt edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ennallaan.

Pääomavaatimus muodostuu seuraavista eristä:

- Vakavaraisuusasetukseen (CRR) perustuva vähimmäisvaade vakavaraisuussuhdeluvulle (8 prosenttia)
- 2,5 prosenttia luottolaitoslain mukainen kiinteä CET1 lisäpääomavaatimus
- 0,5 prosenttia Finanssivalvonnan asettama CET1 Pilari 2 vaatimus ja
- Ulkomaisten vastuiden maakohtaiset muuttuvat CET1 lisäpääomavaatimukset.

Järjestelmäriskipuskuria koskeva luottolaitoslain muutos tuli voimaan 1.1.2018. Lain muutoksen seurauksena Finanssivalvonta sai käyttöönsä uuden makrovakaustilanteen, jonka tarkoituksena on kattaa rahoitusjärjestelmän pitkäaikaisten ja suhdanteista riippumattomia riskejä. Finanssivalvonta teki päätöksen järjestelmäriskipuskurin säilyttämisestä ennallaan 28.6.2019. Säästöpankkien yhteenliittymälle asetettava järjestelmäriskipuskuri on suuruudeltaan yksi prosentti riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä, ja puskuri tuli voimaan 1.7.2019 aiemmin tehdyn päätöksen perusteella.

Finanssivalvonnan johtokunta on 4.7. pitämässään kokouksessa päättänyt luottolaitoslain 11 luvun 6 §:ssä tarkoitetusta harkinnanvaraisesta lisäpääomavaatimuksen asettamisesta Säästöpankkien yhteenliittymälle. Finanssivalvonta on määrittänyt harkinnanvaraiseksi lisäpääomavaatimukseksi LLL 11 luvun 6§:n 2 momentin 1 kohdan a) alakohdan nojalla 1,25 prosenttia kokonaisriskin määrästä. Vaatimuksen määrä perustuu EKP:n LSI-pankkeja koskevaan SREP (Supervisory Review and Evaluation Process) -metodologiaan, jossa lisäpääomavaadeprosentti perustuu valvojan arvion kokonaisarvosanaan. Lisäpääomavaatimus tulee täyttää EU:n vakavaraisuusasetuksessa (EU 575/2013) tarkoitetulla ydinpääomalla (CET1). Pääomavaade koskee Säästöpankkien yhteenliittymää, tuli voimaan 31.3.2020

ja on voimassa enintään kolme vuotta 31.3.2023 asti. 30.6.2019 voimassa oleva harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus on 0,5 prosenttia kokonaisriskin määrästä.

Säästöpankkien yhteenliittymän luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttaposiitiolle.

Finanssivalvonta on myöntänyt luvan olla vähentämättä Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten sisäisiä omistusosuuksia omien varojen instrumenteista laskettaessa omia varoja yksittäisen pankin tasolla ja alakonsolidointiryhmän tasolla. Lisäksi Finanssivalvonta on myöntänyt luvan soveltaa 0 prosentin riskipainoa Yhteenliittymän yhteisvastuun piirissä oleviin sisäisiin luottolaitosvastuisiin. Luvat perustuvat EU:n vakavaraisuusasetukseen (EU 575/2013) ja lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010).

Finanssivalvonta on antanut Yhteenliittymälain mukaisen luvan Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä toimivalle Säästöpankkiliitto osk:lle päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuuslaskennan pääerät

Omat varat (1 000 euroa)	31.12.2019	31.12.2018
Ydinpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	1 066 603	986 758
Ydinpääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	-37 970	-38 524
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	1 028 632	948 235
Ensisijainen lisäpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	0	0
Ensisijaiseen lisäpääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	0	0
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	0	0
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	1 028 632	948 235
Toissijainen pääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	15 352	29 736
Toissijaiseen pääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	0	0
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	15 352	29 736
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	1 043 985	977 970
Riskipainotetut erät yhteensä	5 475 985	5 385 564
josta luottoriskin osuus	4 845 471	4 815 965
josta vastuun arvonoikaisuriski (CVA)	101 758	72 423
josta markkinariskin osuus	28 824	38 332
josta operatiivisen riskin osuus	499 932	458 844
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	18,8 %	17,6 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	18,8 %	17,6 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	19,1 %	18,2 %
Pääomavaatimus		
Omat varat yhteensä	1 043 985	977 970
Pääomavaatimus yhteensä *	659 725	593 940
Josta Pilari II lisäpääomavaatimusten osuus	27 380	26 928
Pääomapuskuri	384 260	384 031

* Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vähimmäisvakavaraisuusvaateesta 8 prosenttia, luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia, Finanssivalvonnan asettamasta 0,5 prosenttiyksikön Pilari 2 -vaatimuksesta ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankkien yhteenliittymän vähimmäisomavaraisuusaste oli 9,1 prosenttia (8,6). Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu tiedossa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa Yhteenliittymän ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuusiin. Säästöpankkien yhteenliittymä seuraa liiallista velkaantumista osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

Vähimmäisomavaraisuusaste

(1 000 euroa)	31.12.2019	31.12.2018
Ensisijainen pääoma	1 028 632	948 235
Vastuiden kokonaismäärä	11 277 336	11 035 250
Vähimmäisomavaraisuusaste	9,1 %	8,6 %

Kriisinratkaisusuunnitelma

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä tuotiin kansallisesti voimaan 1.1.2015 alkaen (Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta). Kriisinratkaisulain toteuttamiseksi perustettiin Rahoitusvakausvirasto (Laki rahoitusvakausvirastosta, 1995/2014). Rahoitusvakausvirasto päätti keväällä 2017 asettaa Säästöpankkien yhteenliittymälle vaatimuksen alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärästä (MREL-vaade) ja se astui voimaan 31.12.2018. Vaadetta ei kohdisteta jäsenluottolaitoksiin tai Sp-Kiinnitysluottopankkiin. MREL-vaade on luonteeltaan Piliari 2 -tyyppinen minimivaade, joka on täytettävä jatkuvasti. Rahoitusvakausvirasto on päättänyt, että Säästöpankkien yhteenliittymän alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärä on omien varojen vähimmäismäärä kerrottuna kahdella. Tällä hetkellä vaade on 20,8 prosenttia Säästöpankkien yhteenliittymän kokonaisriskin määrästä.

Riskiasema

Säästöpankkiryhmän riskiasema on pysynyt hyvällä tasolla. Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuus on hyvä, ja järjestämättömät saamiset ovat alhaisella tasolla.

Säästöpankkiryhmän riskienhallinta ja sisäinen valvonta ovat osa Säästöpankkiryhmän ja Säästöpankkien yhteenliittymän sisäistä valvontaa sekä keskeinen osa ryhmän operatiivista toimintaa. Keskusyhteisön hallituksen vastuulla on ohjata Yhteenliittymän toimintaa. Se antaa maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi siihen kuuluville yrityksille ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta, sisäisestä valvonnasta sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta Yhteenliittymän tilinpäätöksen laatimisessa.

Keskusyhteisö hyväksyy sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet. Keskusyhteisöön on perustettu liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamaan tehokkaan ja kattavan sisäisen valvonnan kaikille Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluville yhtiöille. Toimintojen tehtävät:

- Riippumaton riskienvalvonta
- Säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- Sisäisen tarkastuksen toiminto

Säästöpankkiryhmän riskienhallinnan menetelmätapoja ylläpidetään ja kehitetään Keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta. Näin varmistetaan, että myös kaikki uudet ja olennaiset, mutta myös aikaisemmin tunnistamattomat riskit, tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti, ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Ollennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla. Merkittävimmät Säästöpankkiryhmän toimintaan liittyvät riskit ovat luottoriski, likviditeettiriski, korkoriski, operatiivinen riski ja erilaiset liiketoimintariskit.

Ryhmän riskeistä ja riskienhallinnasta kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa liitteessä 5.

Luottoluokitukset

S&P Global Ratings (S&P) on antanut Säästöpankkien Keskuspankille luottoluokituksen 'A-', lyhytaikainen luokitus on tasolla 'A-2'. Näkyvät vakaat. Luottoluokitus ei muuttunut tilikauden aikana ja edellisen kerran luottoluokitus on vahvistettu huhtikuussa 2017.

Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj on osa Säästöpankkien yhteenliittymää. Säästöpankkien Keskuspankin rooli on varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja varainhankinta. Keskuspankki hankkii varoja ja operoi ryhmän puolesta raha- ja pääomamarkkinoilla ja hoitaa maksujenvälityksen. Keskuspankki huolehtii myös ryhmän sisäisestä likviditeetin tasauksesta.

Säästöpankkiliitto osk:n hallintoneuvosto, hallitus ja tilintarkastajat

Osuuskunnan kokous valitsee hallintoneuvoston jäsenet ja kullekin jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen seuraavaan varsinaiseen osuuskunnan kokoukseen asti kestäväksi toimikaudeksi. Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään 9 ja enintään 35 jäsentä.

Hallintoneuvostoon kuului 22 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi 18.11.2019 asti Eero Laesterä (Aito Säästöpankki Oy, hallituksen puheenjohtaja). Varapuheenjohtajina toimivat Juha Viljamaa (Helmi Säästöpankki Oy, hallituksen puheenjohtaja) ja Kirsi Hedman (Suomenniemen Säästöpankki, hallituksen puheenjohtaja) 19.6.2019 asti, jolloin Hedmanin tilalle valittiin Arto Seppänen (Someron Säästöpankki, hallituksen puheenjohtaja). Hallintoneuvoston jäsenet ovat pääsääntöisesti säästöpankkien hallitusten puheenjohtajia ja varajäsenet säästöpankkien hallitusten varapuheenjohtajia.

Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen jäsenenä ovat vuonna 2019 toimineet seuraavat henkilöt:

Kalevi Hilli, puheenjohtaja (Säästöpankki Optia)

Toivo Alarautalahti, varapuheenjohtaja (Huittisten Säästöpankki)

Pirkko Ahonen (Aito Säästöpankki Oy)

Jari Oivo (Myrskylän Säästöpankki) 14.3.2019 alkaen

Jaakko Ossa (Liedon Säästöpankki) 14.3.2019 alkaen

Ulf Sjöblom (Tammisaaren Säästöpankki) 14.3.2019 alkaen

Sanna Ahonen (Säästöpankeista riippumaton)

Marja-Leena Tuomola (Säästöpankeista riippumaton)

Pauli Aalto-Setälä (Säästöpankeista riippumaton)

Säästöpankkiliiton hallitus on päätösvaltainen viiden jäsenen ollessa paikalla. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus valittiin Säästöpankkiliitto osk:n varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa 14.3.2019.

Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtajana on toiminut 1.9.2017 alkaen Tomi Närhinen.

Säästöpankkiliiton varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa 14.3.2019 Keskusyhteisön tilintarkastajaksi valittiin Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Yhteisön nimeämä päävastuullinen tilintarkastaja on KHT Petri Kettunen.

Muu kuin taloudellinen raportointi

Säästöpankkiryhmän liiketoiminta perustuu vähäriskiseen vähittäispankkitoimintaan. Strategisena tavoitteenamme on kannattava kasvu, toimialaa parempi vakavaraisuus ja pääomapuskureiltaan terve taloudellinen kokonaisuus. Kilpailustrategiamme perustuu vahvaan asiakaslähtöisyyteen, jota kutsutaan Säästöpankkikokemukseksi. Erityinen vahvuutemme on asiakastarpeesta johdettu, asiakasta lähellä oleva ja kustannustehokkaasti toteutettu palveluvalikoima.

Vastuullisuus on ollut osa Säästöpankin toimintaa ensimmäisen suomalaisen Säästöpankin perustamishetkestä vuonna 1822 alkaen. Säästöpankkiaatteen mukaisesti Säästöpankkien perustehtävänä oli auttaa Suomen työteliästä kansaa vaurastumaan ja hoitamaan talouttaan paremmin - samalla asialla Säästöpankki on edelleen.

Tänä päivänä Säästöpankkien vastuullisuus näkyy kaikessa sen tekemisessä. Se näkyy tavassa, miten pankki suhtautuu asiakkaisiinsa, kumppaneihinsa, toimialueeseensa, viranomaisiin, ympäristöönsä ja muihin sidosryhmiinsä. Säästöpankkiryhmässä noudatetaan hyvää hallintotapaa, avoimuutta ja Säästöpankkiryhmän eettisiä pelisääntöjä. Säästöpankkiryhmän vastuullisuuden olennaisten asioiden raportointi perustuu olennaisuusanalyysiin, jonka tarkoituksena on tunnistaa Säästöpankkiryhmän ja sen sidosryhmien tärkeimmät näkökohdat vastuullisuuden osalta. Syksyllä 2019 päivitimme olennaisuusanalyysimme, koska halusimme kuulla sidosryhmiemme odotuksia vastuullisuudesta sekä analysoida vastuullisuusasioiden liiketoimintavaikutuksia. Vuonna 2019 olennaisuusanalyysin perusteella tunnistetut Säästöpankkiryhmän olennaiset vastuullisuus-teenat olivat ammattitaitoinen, hyvinvoiva henkilöstö ja yrityskulttuuri, vastuullinen ja kestävä luotonanto, Säästöpankki osana paikallisyhteisöjä, vastuullinen ja kestävä sijoittaminen, vastuullisuus liiketoimintaa ohjaavissa periaatteissa ja toimintatavoissa, vastuullisuus palveluissa, tuotteissa ja asiakastyössä sekä Säästöpankkiryhmän suorat ja välilliset vaikutukset ilmastonmuutokseen ja sen vaikutus Säästöpankkiryhmään.

Näiden olennaisten teemojen lisäksi pankkitoiminnan perusedellytyksiin kuuluvat taloudellinen vastuu ja hyvä hallintotapa, riskienhallinta sekä asiakkaan tietosuoja ja tietoturva. Nämä muodostavat Säästöpankkiryhmän vastuullisuuden olennaisten teemojen perustan, jonka on oltava kunnossa kaikissa olosuhteissa. Säästöpankkiryhmä on julkaissut ensimmäisen GRI-raportin 20.6.2019. Raportointiperiaatteiden osalta Säästöpankkiryhmä viittaa GRI (Global Reporting Initiative) Standards -ohjeistoon (GRI-referenced).

Joulukuussa 2019 Säästöpankkiliitto osk:n hallitus hyväksyi Säästöpankkiryhmää koskevan vastuullisuuspolitiikan. Vastuullisuuspolitiikassamme määritellään Säästöpankkiryhmän vastuullisuuden yleiset periaatteet ja sen tarkoituksena on määrittää yhteinen pohja vastuullisuustyöllemme. Vastuullisuuspolitiikka on julkaistu nettisivuillamme www.saastopankki.fi.

Alueen sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen

Säästöpankkien toiminta perustuu asiakkaiden auttamiseen: Säästöpankit auttavat asiakkaita hoitamaan omaa talouttaan ja vaurastumaan. Kun pankin asiakkaat vaurastuvat ja voivat hyvin, se heijastuu koko Säästöpankkiryhmään.

Säästöpankkiryhmälle on tärkeää pitää Suomen kaupungit, kylät ja lähiöt virkeinä ja kehittyvinä. Säästöpankit ovatkin käyttäneet alusta lähtien osan voitostaan oman toimialueensa hyvinvoinnin edistämiseen. Suurten kertaluontoisten lahjoitusten sijaan Säästöpankit tukevat mieluummin useita mielenkiinto-

sia, paikallisia hankkeita. Viime vuosina mukaan vastuullisuustyöhön on kutsuttu myös Säästöpankkien asiakkaat. Asiakkailla on mahdollisuus esimerkiksi ehdottaa haluamiaan suomalaisia lahjoituskohteita vuosittaiseen Hyviä tekoja -kampanjaan.

Vuoden 2019 Hyviä tekoja -vastuullisuuskampanjan myötä Säästöpankit lahjoittivat lähes 700 000 euroa erilaisiin hyväntekeväisyyskohteisiin. Kohteissa korostuivat nuoret ja lapset, esimerkiksi urheiluseurat, muut vapaa-ajan toiminnan muodot sekä vapaaehtoistyöntekijöiden avustaminen. Lahjoituskohteita oli yli 600 kappaletta ympäri Suomen.

Säästöpankkien Tutkimussäätiö myönsi apurahoja yliopistojen tutkijoille ja tutkimushankkeille yhteensä 107 500 euron edestä. Lisäksi osakeyhtiömuotoisten Säästöpankkien omistajina olevat säästöpankkisäätiöt ovat eri puolella maata merkittäviä lahjoittajia yleishyödyllisiin tarkoituksiin.

Henkilöstö

Säästöpankkiryhmässä noudatetaan hyvää hallintotapaa, avoimuutta ja Säästöpankkiryhmän eettisiä pelisääntöjä. Työntekijöillä on vastuu varmistaa, että asiakkaat saavat tietoa asianmukaisen liiketoimintatapojen mukaisesti. Työntekijöiden on pyrittävä varmistamaan, että asiakkaat tietävät taloudellisten päätösten seuraukset, myös mahdolliset tappioriskit. Nykyisten ja entisten asiakkaiden valitukset on käsiteltävä viivyttelemättä ja oikeudenmukaisesti ja noudattaen sovellettavia lakeja ja määräyksiä. Säästöpankkiryhmässä on laadittu ohjeet valitusten käsittelyprosessin tueksi. Viestinnän on oltava kaikille kohderyhmille avointa, todenmukaista ja puolueetonta. Työntekijöiden on keskityttävä tarjoamaan asiakkaille selkeää ja läpinäkyvää tietoa.

Säästöpankkiryhmässä on tärkeää, että jokainen työntekijä tietää mihin organisaatiota ollaan kehittämässä ja mikä on oman työn merkitys tavoitteidemme toteutumisen kannalta. Toteutamme vuosittain Säästöpankkiryhmän yhteisen Meidän Säästöpankki -henkilöstökyselyn, joka on laadittu ryhmästrategiamme pohjalta. Visionamme mukaisesti tahdomme olla osaavin ja luotetuin talouden kumppani ja henkilöstökyselyn avulla saamme arvokasta tietoa siitä, miten rakennamme yhdessä Säästöpankin menestystä tämän vision toteutumiseksi.

Henkilöstökyselyn tavoitteena on seurata strategian vision toteutumista sekä tarjota henkilöstölle mahdollisuus tuoda esiin näkemyksiään, joita hyödynnetään paikallisesti ja ryhmätasolla toiminnan kehittämisessä. Henkilöstökyselyn vastausprosentti on ollut vuosittain korkea; vuonna 2019 henkilöstökyselyyn vastasi 86,20 prosenttia säästöpankkilaisista ja tulosten keskiarvo oli hyvällä tasolla: 3,31 (asteikolla 1-4). Tulosten perusteella säästöpankkilaiset suosittelevat ryhmää työpaikkana ja ovat säästöpankkilaisuudesta ylpeitä. Henkilöstö pyrkii aktiivisesti ohjaamaan ja kehittämään omaa työtään tuloksellisuuden näkökulmasta sekä hyviä käytäntöjä jaetaan kollegoiden kanssa. Säästöpankkiryhmän vahvuutena asiakaskeskeisyys näyttäytyy tahtona löytää asiakkaalle kokonaisvaltaisia ratkaisuja heidän tarpeistaan lähtien.

Uskomme siihen, että jokainen työntekijä on oman työnsä asiantuntija. Siksi jokaisella tulee olla mahdollisuus ja vastuu oman osaamisen jatkuvaan kehittämiseen. Menestyminen toimialamme murroksessa edellyttää jokaiselta oman asiantuntemuksen jatkuvaa ylläpitoa ja kehittämistä. Henkilöstökyselyn tulosten mukaan henkilöstömme tahtoo kehittää omaa työtään ja panostaa omaan ammatilliseen kehittämiseensä. Toimintavuoden aikana panostimmekin Säästöpankkiryhmän laajan koulutustarjonnan laatuun monipuolisen oppimisen keinojen tarjoamiseksi.

Vuonna 2019 ryhmän koulutustarjonta oli monipuolista sekä sisältöjen että menetelmien näkökulmasta. Vuoden aikana toteu-

tettiin noin 200 koulutustilaisuutta, joista yli puolet pidettiin video- tai verkkokoulutuksena. Koulutuksen teemoissa korostuivat etenkin johtaminen, myynti ja asiakastyö sekä kehittämisosaaminen. Koulutuksissa panostettiin erityisesti esimiestyön kehittämiseen, myynnin johtamiseen ja projektiosaamisen kasvattamiseen.

Säästöpankkiryhmän henkilöstön määrä vuoden 2019 lopussa oli 1 391 (1 409). Henkilöstön määrä kokonaisresurssiksi muutettuna oli tilikaudella keskimäärin 1 193 (1 210). Henkilöstöstä oli naisia 77 prosenttia ja miehiä 23 prosenttia, miesten osuus hieman laski. Henkilökunnan keski-ikä hieman nousi ja oli 43 vuotta (42). Henkilökunnan kokonaisvaihtuvuus oli 4,1 prosenttia (4,6).

Ihmisoikeudet

Säästöpankkiryhmässä kunnioitetaan ihmisoikeuksia ja pyritään estämään syrjintää kaikessa toiminnassa. Omaan toimintaamme ei suoraan liity välittömästi merkittäviä ihmisoikeusriskejä tai -vaikutuksia, mutta tällaisia vaikutuksia voi kuitenkin liittyä toimitusketjuun tai sijoitus- ja rahoituskohteiden toimintaan. Sijoitustoiminnassamme huomioidaan kohdeyritysten sosiaalinen vastuu. Suljemme suorien sijoitustemme ulkopuolelle yritykset, jotka jatkuvasti rikkovat kansainvälisiä ihmisoikeus-, työelämä- ja ympäristösopimuksia sekä hyviä hallintotapakäytäntöjä.

Ympäristövastuu

Säästöpankkiryhmä kantaa huolta ympäristöstä vastuullisena suomalaisena pankkiryhmänä. Säästöpankin liiketoiminta ei aiheuta merkittäviä suoria ympäristövaikutuksia, mutta haluamme päivittäisillä teoillamme huolehtia ympäristöstä. Kannustamme henkilöstöä julkisen liikenteen käyttöön, korvaamme työmatkoja ja neuvotteluita puhelin- ja videopalavereilla sekä suosimme ympäristöystävällisiä hankintoja. Välillisiä vaikutuksia ympäristöön voi syntyä Sp-Rahastoyhtiö Oy:n sijoituksen kautta. Ilmastonmuutoksesta johtuvilla riskeillä ja ympäristöön liittyvällä sääntelyllä voi olla myös merkittäviä taloudellisia vaikutuksia etenkin tietyillä toimialoilla tai maantieteellisen sijainnin osalta. Rahastoyhtiö pyrkii arvioimaan kestävän kehityksen sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksia tarkasteltaviin sijoituskohteisiin. Kehitämme jatkuvasti sijoitusten ympäristötekijöiden, kuten hiilijalanjäljen ja hiiliriskin, raportointia ja seurantaa. Säästöpankki Ympäristö -erikoissijoitusrahasto aloitti toimintansa 31.12.2018. Rahasto sijoittaa varansa yhtiöihin ja rahastoihin, jotka edistävät ympäristön kestävää käyttöä. Sijoitustoiminnassamme huomioidaan ESG-asiat (environmental, social, governance), joihin kuuluvat esimerkiksi ympäristövaikutukset.

Taloudellinen vastuu

Taloudellinen vastuu pitää sisällään muun muassa hyvän kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden, hyvän hallintotavan ja vastuullisen johtamisen. Meille on tärkeää, että asiakkaamme ja kumppanimme luottavat arvointikykyymme sekä vastuulliseen toimintaamme kaikissa tilanteissa.

Taloudellinen vastuullisuus edellyttää, että Säästöpankkiryhmän kaikki yhteisöt pitävät huolta omasta vakavaraisuudestaan ja maksuvalmiudestaan huonojenkin suhdanteiden aikana. Säästöpankit kantavat vastuuta paikallisen yhteisön taloudellisen hyvinvoinnin edistämisestä.

Säästöpankit eivät esimerkiksi myönnä asiakkailleen liian suuria lainoja tai luottoja, joista asiakkaat eivät selviytyisi tai jotka veisivät heidän taloutensa liian tiukoille.

Säästöpankkiryhmä tuntee vastuuta myös Suomen taloudesta. Säästöpankit maksavat kaikki verot suoraan Suomeen, eivätkä

harjoita kyseenalaista verosuunnittelua. Vuonna 2019 tuloveroja maksettiin 20,7 miljoonaa euroa. Säästöpankkiryhmä työllistää rahoitus- ja palvelualan ammattilaisia eri puolella maata ja on aktiivisesti mukana Finanssialan toimikunnissa kehittämässä Suomen pankkitoimintaa.

Lahjonnan ja korruption torjunta

Säästöpankkiryhmässä noudatetaan Hyvän liiketavan periaatteita, joiden mukaisesti kaikkien Säästöpankkiryhmässä työskentelevien tulee toimia roolista, asemasta ja toimipaikasta riippumatta. Hyvän liiketavan periaatteet ovat osa uuden henkilön perehdytystä. Periaatteiden sisällöstä viestitään säännöllisesti henkilöstölle ja periaatteet kattavat yleiset toimintaperiaatteet siitä, miten toimitaan hankalissa tilanteissa. Yksityiskohtaisemat toimintaohjeet täydentävät näitä periaatteita ja ne ovat koko henkilökuntamme saatavilla.

Säästöpankkiryhmässä ei sallita korruptiota missään muodossa, eikä sitä suvaita liiketoiminnassa eikä liikekumppanuussuhteissa. Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt tekevät yhteistyötä viranomaisten kanssa lahjonnan ja korruption estämiseksi.

Riskienhallinta

Riskienvälitys ja compliance -toiminto valvoo myös ei-taloudellisia riskejä. Compliance -toiminnon vastuulla on varmistaa, että säännösten noudattamista ja vaatimustenmukaisuutta noudatetaan. Ei-taloudellisten riskien realisoituminen heikentäisi Säästöpankkiryhmän mainetta ja aiheuttaisi mahdollisia vahinkoja sekä asiakkuuksissa että muissa sidosryhmissä. Ei-taloudelliset riskit ovat osa liiketoiminnan säännöllisesti tekemiä riskikartoituksia. Uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämisprosessissa otetaan huomioon myös mahdolliset ei-taloudelliset riskit. Riskienhallinta on osa jokapäiväistä tekemistä ja henkilöstöä koulutetaan ja ohjeistetaan säännöllisesti riskienhallinnasta.

Tietoturva

Vuoden 2019 aikana Säästöpankkiryhmä vahvisti tietoturvan resursointia perustamalla Ryhmän yhteisen tietoturvatoinnin. Tietoturvan kehittämisen painopistealueita ovat Ryhmän liiketoiminnan suojaus tietojenkäsittelyn riskeiltä ja kyberuhkilta, asiakkaiden ja sidosryhmien tietoturvan ja tietosuojan varmistaminen, vaatimuksenmukaisuusvelvoitteiden toteutuminen sekä Ryhmätasoisien politiikkojen, ohjeiden ja standardien jalkautus. Tietoturva on keskeisessä osassa Säästöpankkiryhmän strategiassa, jota edistetään tehokkaalla riskijohtamisella ja monistettavilla ratkaisulla. Tietoturvan lakisäätöisen vaatimustenmukaisuuden keskeiset velvoitteet ovat PSD2 ja GDPR sekä viitekehystenä toimii ISF Standardi.

Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin

Pankkitoiminta

Pankkitoimintasegmenttiin sisältyvät Yhteenliittymän jäsensäästöpankit, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj. Säästöpankit harjoittavat vähittäispankkitoimintaa ja Säästöpankkien Keskuspankki toimii niiden keskusluottolaitoksena. Sp-Kiinnitysluottopankki harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa.

Asiakaskokemus

Säästöpankkikokemus eli Säästöpankkien tuottama asiakaskokemus oli säästöpankkien vahva kilpailu- ja erottumistekijä myös

vuonna 2019. Asiakkaat odottavat pankeilta sekä helppokäyttöisiä digitaalisia palveluja että asiantuntevaa, inhimillistä ja kasvullista henkilökohtaista palvelua. Siksi säästöpankkien tavoitteena on tarjota asiakkaille paras digitaalisten ja henkilökohtaisten palvelujen kokonaisuus sekä auttaa asiakkaita parantamaan omaa taloudellista hyvinvointiaan.

Mittaustulosten ja tutkimusten perusteella Säästöpankit ovat onnistuneet tässä tavoitteessa vuonna 2019 erittäin hyvin. EPSI Rating -tutkimuksessa Säästöpankit menestyivät erinomaisesti. Sekä henkilö- että yritysasiakkaiden tyytyväisyys Säästöpankkeihin oli selkeästi yli toimialan keskiarvon, ja molemmissa asiakasryhmissä Säästöpankit sijoituivat toiseksi. Henkilöasiakkaista 91 prosenttia ja yritysasiakkaista 90 prosenttia ilmoitti olevansa tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen Säästöpankkiin.

Säästöpankki menestyi vuonna 2019 erittäin hyvin myös Suomen Asiakkuusmarkkinointiliiton vuosittaisessa Asiakkuusindeksitutkimuksessa. Asiakasuskollisuudessa Säästöpankki oli 5. paras ja asiakaskokemuksessa 10. paras noin 60 eri toimialoilta olevan yrityksen joukossa.

Säästöpankit mittaavat jatkuvasti onnistumistaan asiakasneuvotteluissa. Vuonna 2019 neuvottelujen suosittelevuudeksi (NPS) oli 79,9 eli hieman edellisvuotta alhaisempi. Silti asiakkaiden suosittelevuus on edelleen erinomaisella tasolla.

Asiakasmäärän kehitys

Säästöpankkien asiakasmäärä oli vuoden 2019 lopussa noin 470 000, mikä on noin 2,5 prosenttia alhaisempi kuin vuotta aiemmin. Yritys- ja toiminimiasiakkaiden osuus kaikista asiakkaista on noin 10 prosenttia. Syynä asiakasmäärän laskuun on nk. passiivisten asiakkaiden poistaminen osana valmistautumista uuden peruspankkijärjestelmän käyttöönottoon. Vuonna 2019 Säästöpankit saivat uusia asiakkaita noin 24 500, mikä on noin 15 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Pääsyyinä on erityisesti asuntorahoituksen kasvun hiipuminen edellisvuoden ennätystasosta. Silti Säästöpankkien kotitalouksia lainakanta kasvoin vuonna 2019 noin 50 prosenttia markkinak kasvua voimakkaammin.

Pankkiasioitaan Säästöpankissa säännöllisesti hoitavien nk. aktiiviasiakkaiden sekä pankkipalvelunsa Säästöpankkeihin keskittäneiden ns. laajojen asiakkaiden määrä jatkoi kasvuaan myös vuonna 2019. Henkilöasiakkaissa laajojen asiakkaiden määrä kasvoi noin 2 prosenttia ja yritysasiakkaissa noin 6 prosenttia.

Säästöpankkiryhmä solmi alkuvuonna 2019 sopimuksen Cognizantin kanssa uuden peruspankkijärjestelmän käyttöönotosta. Cognizant kehittää Säästöpankkiryhmälle yhdessä Oma Sp:n ja POP Pankki -ryhmän kanssa uuden peruspankkijärjestelmän, operoi sitä sekä tukee pankeja niiden digitaalisen strategian toteutuksessa. Temenos T24 ja Temenos Payment Hub (TPH) -ohjelmistoihin perustuva uusi peruspankkijärjestelmä tulee tehostamaan pankkien prosesseja ja toimintaa tehden niistä myös kustannustehokkaampia muun muassa skaalautuvuutensa ansiosta. Näin Säästöpankkiryhmä pystyy jatkossa tarjoamaan uusia tuotteita ja palveluita aiempaa nopeammin ja kustannustehokkaammin ja parantaa asiakkaiden käyttökokemusta oli kyse sitten mobiili-, verkko- tai konttoreissa tarjottavista palveluista. Kyseessä on Säästöpankkiryhmän historian suurin investointi.

Kiinnitysluottopankkitoiminta

Säästöpankkiryhmään kuuluva Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj:n tavoitteena on vahvistaa Säästöpankkiryhmän toimintaedelly-

tyksiä kilpailukykyisen varainhankinnan kautta ja edistää omalla toiminnallaan Säästöpankkiryhmän strategian toteutumista. Sp-Kiinnitysluottopankki vastaa Säästöpankkiryhmän kiinteistöluottovakuudellisesta varainhankinnasta laskemalla liikkeeseen katettuja joukkolainoja.

Sp-Kiinnitysluottopankilla ei ole itsenäistä asiakasliiketoimintaa ja palveluverkostoa vaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat Säästöpankit välittävät ja myyvät asuntoluottoja Sp-Kiinnitysluottopankille. Säästöpankit myös hoitavat asiakassuhteet paikallisesti.

Tilikaudella Sp-Kiinnitysluottopankin toiminta eteni suunnitellusti ja luottokanta kasvoi vuoden loppuun mennessä 1 957 miljoonaan euroon.

Sp-Kiinnitysluottopankki laski kesäkuussa lainaohjelmansa alla 500 miljoonan euron katetun joukkolainan. Sp-Kiinnitysluottopankin liikkeeseen lasketuilla katetuilla joukkolainoilla on luotto- luokitus AAA, jonka on myöntänyt S&P Global Ratings.

Säästöpankkien Keskuspankki vahvisti rooliaan keskusluottolaitospalvelujen tuottajana

Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj on Säästöpankkien omistama pankki, joka tuottaa Säästöpankeille erilaisia keskusluottolaitospalveluita. Keskusluottolaitospalvelut keskittyvät maksuliike- ja tilinhoitajapalveluihin, Yhteenliittymän maksukorttien liikkeellelaskupalveluihin sekä likviditeetin hallintaan, jälleenerahoitukseen ja tasehallintaan liittyviin palveluihin.

Säästöpankkien Keskuspankin liiketoimintojen painopiste oli vuonna 2019 Säästöpankkien operatiivisessa palvelussa ja näiden palveluiden edelleen kehittämisessä. Maksuliikenteessä otettiin käyttöön SEPA-pikasiirto -palvelu, joka mahdollistaa maksamisen reaaliaikaisesti 24/7/365. Lisäksi vuoden 2019 aikana avattiin PSD2:n mukaisesti tili- ja maksurajapinnat.

S&P Global Ratings on myöntänyt Säästöpankkien Keskuspankille pitkä- ja lyhytaikaiset luottoluokitukset A- / A-2 vakain näkymin. Luottoluokitus ei muuttunut tilikauden aikana, ja se on pysynyt samalla tasolla huhtikuusta 2017 lähtien.

Tuloskehitys (vertailutieto 1-12/2018)

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja oli 60,5 miljoonaa euroa (12,4). Korkokate oli 155,8 miljoonaa euroa (152,8), jossa kasvua oli 2,0 prosenttia. Kasvu johtui vertailukautta edullisemmasta jälleenerahoitukseen kustannuksista sekä antolainauksen volyymikasvusta. Palkkiotuotot ja -kulut nettona olivat 62,6 euroa (58,1), jossa oli kasvua 7,7 prosenttia. Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 39,7 miljoonaa euroa (-16,7). Liiketoiminnan muut tuotot olivat 11,7 miljoonaa euroa (3,0).

Henkilöstökulut olivat 64,0 miljoonaa euroa (63,4). Pankkitoimintasegmentin henkilöstön määrä tilikauden lopulla oli 1 044 (1 098). Liiketoiminnan muut kulut ja poistot kasvoivat 18,2 prosenttia 137,0 miljoonaan euroon (115,9).

Pankkitoiminnan tase oli 11,1 miljardia euroa (10,9), jossa kasvua oli 1,8 prosenttia. Lainat ja saamiset asiakkailta kasvoivat 5,0 prosenttia 8,9 miljardiin euroon (8,5). Lainat ja saamiset luottolaitoksilta olivat 112,7 miljoonaa euroa (91,7). Luottolaitoksilta saadut talletukset olivat 242,0 miljoonaa euroa (228,0). Asiakkailta saadut talletukset olivat 6,8 miljardia euroa (6,9).

Varallisuudenhoidon palvelut

Varallisuudenhoidon palvelut -segmenttiin kuuluvat Sp-Rahastoyhtiö Oy sekä Sp-Henkivakuutus Oy. Sp-Rahastoyhtiö Oy harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa, tarjoaa omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa sekä toimii vaihtoehtorahastojen hoitajana. Sp-Henkivakuutus Oy harjoittaa henkivakuutustoimintaa.

Varallisuudenhoidon palveluiden toimintaan heijastuivat katsauskaudella vahvasti odotukset maailman talouden kasvunäkymistä sekä laajat geo- ja talouspoliittiset huolet. Näistä suurimpina mahdolliset kauppasodat ja Brexit. Toimintaympäristön haasteellisuudesta huolimatta koko vuoden sijoitustuotot olivat erityisesti osakkeiden osalta erinomaiset.

Markkinaosuus kasvoi sijoitusrahastoissa 2,6 (2,0) prosenttiin. Toukokuussa lanseerattiin asiakkaiden eri tavoitteisiin ja riskiprofiileihin sopivat selkeät ratkaisurahastot, Malti, Ryhti ja Kantti. Rahastot saivat myönteisen vastaanoton asiakaskunnassa. Marraskuussa Sp-Rahastoyhtiön hallintaan siirtyi seitsemän POP Pankkiryhmän rahastoa, joissa oli varoja 198 miljoonaa euroa ja 39.000 osuudenomistajaa. Nettomerkinnät Säästöpankkirahastoihin olivat tilikaudella yhteensä 446 miljoonaa euroa.

Sijoitusmarkkinoiden epävarmuus sekä keskustelu veromuutoksista ja henkivakuuttamisen eduista vaikuttivat erityisesti vuoden ensimmäisellä puoliskolla hidastavasti sijoitussidonnaisten vakuutusten maksutulon kertymään. Riskihenkivakuutusten kysyntä jatkui vahvana ja maksutulo kasvoi 17,8 prosenttia. Henkivakuutustoiminnan kannattavuuteen vaikutti merkittävimmin hyvät sijoitustuotot.

Hallinnoitavat varat kasvoivat yhteensä 4,5 (3,6) miljardiin euroon. Suurinta kasvu oli rahastopääomissa, jotka kasvoivat 3,2 (2,4) miljardiin euroon.

Segmentin nimi on tilikaudella muutettu Varainhoito- ja henkivakuutussegmentistä Varallisuudenhoidon palveluiksi.

Tuloskehitys (vertailutieto 1-12/2018)

Varallisuudenhoidon palveluiden tulos ennen veroja oli 24,7 miljoonaa euroa (21,5).

Henkivakuutustoiminnan nettotuotot 15,4 miljoonaa euroa (13,2), kasvoivat 17,2 prosenttia vertailukauteen nähden. Henkivakuutustoiminnan maksutulo oli 101,9 miljoonaa euroa (132,1). Korvauskulut olivat 95,9 miljoonaa euroa (73,9), missä oli kasvua 29,8 prosenttia. Henkivakuutustoiminnan sijoitustoiminnan nettotuotto oli 99,8 miljoonaa euroa (-49,3).

Palkkiotuotot ja -kulut nettona olivat 27,5 miljoonaa euroa (26,3). Palkkiotuotot kasvoivat suurempien asiakasvarojen ja hallinnoitavien rahastopääomien myötä.

Liiketoiminnan kulut olivat 17,9 miljoonaa euroa (17,6). Henkilöstökulut olivat 7,2 miljoonaa euroa (7,2). Liiketoiminnan muut kulut ja poistot yhteensä kasvoivat 10,7 miljoonaan euroon (10,4). Kasvu johtui pääosin kehittämisinvestoinneista. Segmentin henkilöstön lukumäärä tilikauden lopussa oli 78 (81).

Henkivakuutustoiminnan varat olivat 946,7(826,3) miljoonaa euroa. Kasvua oli 12,6 prosenttia. Sijoitussidonnaiset vakuutusääsöt olivat kauden lopussa 780,1 (676,7) miljoonaa euroa.

Varallisuudenhoidon palveluiden tase kasvoi tilikaudella 12,6 prosenttia ollen 961,1 miljoonaa euroa (840,7).

Muut toiminnot

Muihin toimintoihin sisältyy Säästöpankkiliitto osk, Sp-Koti Oy, Säästöpankkipalvelut Oy ja muut Ryhmään yhdisteltävät yhtiöt. Muut toiminnot eivät muodosta raportoitavaa segmenttiä.

Kiinteistönvälitykseen keskittyvä franchising-yhtiö Sp-Koti Oy kasvoi selvästi asuntomarkkinoita nopeammin liikevaihdon ja kauppamäärän kasvaessa noin 16 prosenttia. Asuntomarkkinoilla kiinteistönvälittäjien tekemien asuntokauppojen kauppamäärä kasvoi noin kaksi prosenttia. Yritysten määrä kasvoi yhdellä ja välittäjä määrää noin 20 välittäjällä edelliseen vuoteen verrattuna. Sp-Koti Oy:öön kuului 34 yritystä ja yksi oma yksikkö. Ketju on toimipisteiden ja myytävien kohteiden määrän osalta kolmanneksi suurin välitysketju Suomessa.

Olellaiset tapahtumat tilinpäätöspäivän jälkeen

Säästöpankkiliitto osk:in hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat Säästöpankkiryhmän taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Vuoden 2020 näkymät

Toimintaympäristön näkymät

Vuoden 2019 lopulla taantumapelot väistyivät, kun talouden ennakoivissa indikaattoreissa nähtiin tasaantumista. Maailmantalouden tilanne on toki edelleen epävarma, vaikka taantumalta todennäköisesti vältytään. Vuodelle 2020 odotetaan talouden elpymistä, mutta se jäänee hitaaksi. Maailmantalouden odotetaan kasvavan hieman yli kolmen prosentin vauhtia.

Poliittinen epävarmuus pitää pintansa vuonna 2020. Tutut teemat, Brexit ja kauppasota, pysyvät edelleen agendalla, vaikka niiden ympärillä velloneeseen epävarmuuteen saatiinkin hieman liennytyistä loppuvuonna 2019. Iso-Britannia erosi EU:sta tammikuun lopulla, mutta sen jälkeen neuvottelut tulevasta suhteesta vasta alkavat. Kauppasodan osalta USA:n ja Kiinan välille saatiin osittainen sopu vuoden 2019 lopulla, mutta se ei poista kaikkia jännitteitä ja tullit ovat edelleen selvästi korkeammalla kuin ennen kauppasodan syttymistä. Myös tilanteen uudelleenkärjistyminen on varsin mahdollista. Lisäksi USA:n presidentinvaalit loppuvuonna 2020 tuovat omat jännitteensä poliittiselle rintamalle.

Yhdysvaltojen talouskasvun odotetaan hieman hidastuvan vuonna 2020 vajaan kahteen prosenttiin. Presidentti Trumpin veronkevennykset tukivat taloutta vielä vuonna 2019, mutta niiden vaikutus alkaa hiipua. Työmarkkinoiden tilanne USA:ssa on erittäin vahva ja työttömyys on matalimmalla tasollaan vuosikymmeniin. Myös kuluttajien luottamus on hyvällä tasolla.

Euroalueen näkymiä heikentää talusmahti Saksan epävarma tilanne. Ranskan näkymät ovat sen sijaan suotuisimmat. Mahdollisia riskejä on kauppapoliittiset kiistat ja mahdolliset autotullit USA:n kanssa. Euroopan keskuspankin pääjohtaja vaihtui

vuonna 2019 ja uuden pääjohtajan aikeena on tarkistaa keskuspankin rahapoliittista strategiaa vuoden 2020 aikana. Suuria muutoksia tuskin nähdään, mutta jotain uusia linjavetoja rahapoliitikassa voi tapahtua.

Kiinassa kasvu on hidastumassa noin kuuteen prosenttiin vuonna 2020. Virallisten kasvulukujen luotettavuus on kyseenalaista, mutta myös monet muut tekijät viittaavat kasvun hidastumiseen. Mitään jyrkkää hidastumista tuskin kuitenkaan nähdään, sillä Kiinan keskusjohtovetoinen talous on herkkä elvyttämään sekä raha- että finanssipoliittisin keinoin, mikäli talous hidastuu odotuksia enemmän.

Vaikka Suomen talous pysyi yllättävän immuunina maailmantalouden heikkoudelle vuonna 2019, on odotettavaa, että jälkisyklisesti Suomen talouskasvu hidastuu vuonna 2020. Eriyisesti vienti ja investoinnit kärsivät maailmankaupan kasvun hidastumisesta ja yleisestä epävarmuudesta. Sen sijaan yksityinen kulutus pitää pintansa monen tekijän tukiessa kotitalouksia: työmarkkinoiden tilanne pysyy vakaana, ansiotasot nousevat inflaatiot enemmän ja matala korkotasotukee edelleen velallisia kotitalouksia.

Vuonna 2019 Suomen talouskasvun odotetaan olevan noin 1,5 prosenttia ja vuonna 2020 kasvu hidastuu noin yhteen prosenttiin. Tämä on hitaampaa kasvua kuin mitä viime vuosina on nähty, mutta lähellä Suomen potentiaalista kasvua.

Suurimmat riskit Suomen taloudelle tulevat kansainvälisestä taloudesta. Mikäli odotukset maailmantalouden toipumisesta jäävät toteutumatta, heikentää se myös Suomen kasvunäkymiä. Oman epävarmuutensa Suomen näkymiin tuo rauhaton työmarkkinatilanne, josta saatiinkin jo esimakua vuoden 2019 loppuvuoden lakkojen osalta.

Liiketoiminnan näkymät

Markkinakorkojen matala taso haastaa tuloksentekoa edelleen vuonna 2020. Matala korkotasotukee edelleen vaaranna Säästöpankkiryhmän tuloksentekoa tai vakavaraisuutta. Säästöpankkiryhmä on vakavarainen ja Ryhmän liiketoiminta on suhteellisen matalariskistä.

Vuonna 2020 Säästöpankkiryhmän liiketoiminnan painopisteenä on edelleen Säästöpankkiryhmän kilpailukyvyyn parantaminen ja asiakaskeksien strategian toteuttaminen. Tähän Säästöpankeilla on hyvät edellytykset. Ryhmän tavoite on saada vuoden 2020 aikana enemmän asiakkaita, jotka keskittävät pankkiasiointinsa Säästöpankkiin.

Lisätietoja:

Toimitusjohtaja, Tomi Närhinen

puh. 040 724 3896

Tiedotteet ja muu yritysinformaatio löytyvät Säästöpankkiryhmän kotisivuilta www.saastopankki.fi/saastopankkiryhma

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Liikevaihto:	Korkotuotot, palkkiotuotot, sijoitustoiminnan nettotuotot, henkivakuutustoiminnan nettotuotot, liiketoiminnan muut tuotot
Liiketoiminnan tuotot yhteensä:	Korkokate, palkkiotuotot ja -kulut netto, kaupankäynnin nettotuotot, sijoitustoiminnan nettotuotot, henkivakuutustoiminnan nettotuotot, liiketoiminnan muut tuotot
Liiketoiminnan kulut yhteensä:	Henkilöstökulut, liiketoiminnan muut kulut, poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
Kulu-tuottosuhte:	$\frac{\text{Liiketoiminnan kulut}}{\text{Liiketoiminnan tuotot}}$
Oman pääoman tuotto %:	$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Oma pääoma, sis. määräysvallattomien osuuden (kauden alun ja lopun keskiarvo)}}$
Kokonaispääoman tuotto %:	$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Taseen loppusumma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}}$
Omavaraisuusaste %:	$\frac{\text{Oma pääoma (sis. määräysvallattomien osuuden)}}{\text{Taseen loppusumma}}$

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (European Securities and Markets Authority, ESMA) ohjeet vaihtoehtoisista tunnusluvuista tulivat voimaan 3.7.2016. Vaihtoehtoisella tunnusluvulla tarkoitetaan taloudellista tunnuslukua, joka kuvaa mennyttä tai tulevaa taloudellista tulosta, taloudellista asemaa tai rahavirtoja ja joka on muu kuin IFRS-normistossa määritelty tai nimetty taloudellinen tunnusluku. Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä.

Säästöpankkiryhmällä ei ole käytössä vaihtoehtoisia tunnuslukuja, jotka eivät olisi johdettavissa puolivuositiedon tiedoista, eikä esitetyissä tunnusluvuissa ole tapahtunut muutoksia.

TILINPÄÄTÖSTIEDOTE

Säästöpankkiryhmän tuloslaskelma

(1 000 euroa)	Liite	1-12/2019	1-12/2018
Korkotuotot		186 650	185 928
Korkokulut		-31 031	-33 224
Korkokate	4	155 619	152 704
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	5	90 334	84 486
Sijoitustoiminnan nettotuotot	6	36 668	-19 352
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	7	15 426	13 163
Liiketoiminnan muut tuotot	8	23 349	3 669
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		321 395	234 670
Henkilöstökulut		-87 228	-83 561
Liiketoiminnan muut kulut		-111 569	-101 029
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		-20 347	-13 128
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-219 145	-197 718
Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista	9	-8 379	-3 868
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta		936	3 323
Tulos ennen veroja		94 807	36 408
Tuloverot		-20 675	-5 767
Tilikauden tulos		74 132	30 640
Jakautuminen:			
Omistajien osuus tuloksesta		72 949	30 149
Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta		1 183	492
Yhteensä		74 132	30 640

Säästöpankkiryhmän laaja tuloslaskelma

(1 000 euroa)	1-12/2019	1-12/2018
Tilikauden tulos	74 132	30 640
Muut laajan tuloksen erät		
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat voitot (/tappiot)	-908	998
Yhteensä	-908	998
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Käyvän arvon rahaston muutos		
Käypään arvoon arvostamisesta	18 123	-17 360
Rahavirran suojauksesta	-301	-315
Yhteensä	17 823	-17 675
Tilikauden laaja tulos	91 048	13 963
Jakautuminen:		
Omistajien osuus laajasta tuloksesta	87 194	14 831
Määräysvallattomien omistajien osuus laajasta tuloksesta	3 854	-868
Yhteensä	91 048	13 963

Säästöpankkiryhmän tase

(1 000 euroa)	Liite	31.12.2019	31.12.2018
Varat			
Käteiset varat		680 411	839 592
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	11	110 450	91 988
Lainat ja saamiset asiakkailta	11	8 906 493	8 487 276
Johdannaiset	12	68 697	51 134
Sijoitusomaisuus	13	1 140 782	1 216 256
Henkivakuutustoiminnan varat	14	951 962	841 700
Sijoitukset osakkuusyhtiöissä		231	178
Aineelliset hyödykkeet		57 956	51 892
Aineettomat hyödykkeet		37 462	35 268
Verosaamiset		3 873	13 019
Muut varat		50 790	68 826
Myytävänä olevaksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät	15		8 610
Varat yhteensä		12 009 105	11 705 740
Velat ja oma pääoma			
Velat			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		3 909	20 575
Velat luottolaitoksille	16	242 010	228 018
Velat asiakkaille	16	6 804 436	6 940 818
Johdannaiset	12	3 835	1 981
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	17	2 755 856	2 488 147
Henkivakuutustoiminnan velat	18	892 648	801 796
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		51 104	82 288
Verovelat		59 955	52 446
Varaukset ja muut velat		76 960	60 874
Velat yhteensä		10 890 714	10 676 943
Oma pääoma			
Peruspääoma		20 339	20 340
Kantarahasto		34 452	34 475
Rahastot		232 906	215 291
Kertyneet voittovarot		802 115	733 762
Säästöpankkiryhmän omistajien osuus yhteensä		1 089 812	1 003 868
Määräysvallattomien omistajien osuus		28 579	24 929
Oma pääoma yhteensä		1 118 391	1 028 797
Velat ja oma pääoma yhteensä		12 009 105	11 705 740

Säästöpankkiryhmän rahavirtalaskelma

(1 000 euroa)	1-12/2019	1-12/2018
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	74 132	30 640
Oikaisut eriin, joilla ei ole rahavirtavaikutusta	152 196	71 554
Maksetut tuloverot	-8 240	-19 808
Liiketoiminnan rahavirta ennen saamisten ja velkojen muutosta	218 089	82 387
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Sijoitusomaisuus, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	6 986	77 864
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	8 825	-67 814
Lainat ja saamiset asiakkailta	-423 090	-738 247
Sijoitusomaisuus, käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	-40 398	-19 146
Sijoitusomaisuus, jaksotettuun hankintamenoon	4 908	307
Henkivakuutustoiminnan varat	-110 482	-39 731
Muut varat	16 749	61 966
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	234 463	394 801
Velat luottolaitoksille	16 079	-440
Velat asiakkaille	-139 393	525 187
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	262 414	-83 910
Henkivakuutustoiminnan velat	90 852	-5 894
Muut velat	4 511	-40 142
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-83 950	-247 612
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituskiinteistöihin sekä aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-32 676	-23 571
Sijoituskiinteistöjen sekä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	69	2 908
Investointien rahavirta yhteensä	-32 607	-20 664
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-21 695	-17 997
Voitonjako	-1 692	-2 594
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-23 388	-20 591
Rahavarojen muutos	-139 944	-288 866
Rahavarat tilikauden alussa	861 894	1 150 760
Rahavarat tilikauden lopussa	721 950	861 894

Rahavarat muodostuvat seuraavista eristä:

Käteiset varat	680 411	839 592
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	41 539	22 301
Rahavarat yhteensä	721 950	861 894

Oikaisut eriin, joilla ei ole rahavirtavaikutusta

Arvon alentumiset rahoitusvaroista	5 294	-6 799
Käyvän arvon muutokset	253	10 982
Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä sekä aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	18 539	15 142
Osakkuusyhtiöiden tulosvaikutus	-936	-3 323
Henkivakuutustoiminnan oikaisut	108 372	50 182
Myyntivoitot- ja tappiot sijoituskiinteistöistä sekä aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä		-395
Tuloverot	20 675	5 767
Yhteensä	152 196	71 554

Saadut korot	197 946	200 815
Maksetut korot	41 795	44 990
Saadut osingot	6 728	4 058

Säästöpankkiryhmän oman pääoman muutoslaskelma

(1 000 euroa)	Peruspää- oma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kantarahasto	Käyvän ar- von rahasto	Suojau- sinstrument- tien rahasto	Vararahasto	Muut rahas- tot	Rahastot yhteensä	Voittovarot	Säästöpankki- ryhmän omis- tajien osuus yhteensä	Määräysval- lattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018	20 338	60 354	34 475	12 998	2 867	69 694	85 435	265 823	702 967	989 128	26 402	1 015 530
Laaja tulos												
Tilikauden voitto									30 149	30 149	492	30 640
Muut laajan tuloksen erät				-15 856	-315			-16 171	998	-15 173	-1 360	-16 533
Laaja tulos yhteensä				-15 856	-315			-16 171	31 146	14 975	-868	14 107
Liiketoimet omistajien kanssa										0		
Voitonjako									-2 551	-2 551		-2 551
Muut muutokset						66	48	114	1 371	1 485	-605	880
Muutokset, jotka eivät johtaneet määräysvallan muutokseen									829	829		829
Oma pääoma yhteensä 31.12.2018	20 338	60 354	34 475	-2 858	2 552	69 760	85 483	249 766	733 762	1 003 866	24 929	1 028 795
Oma pääoma 1.1.2019	20 338	60 354	34 475	-2 858	2 552	69 760	85 483	249 766	733 762	1 003 866	24 929	1 028 795
Laaja tulos												
Tilikauden voitto									72 949	72 949	1 486	74 436
Muut laajan tuloksen erät				16 990	-301			16 690	-908	15 782	2 367	18 149
Laaja tulos yhteensä				16 990	-301			16 690	72 042	88 732	3 854	92 585
Liiketoimet omistajien kanssa												
Voitonjako									-1 861	-1 861		-1 861
Muut muutokset	1		-23			456	470	904	-1 821	-918	-203	-1 121
Muutokset, jotka eivät johtaneet määräysvallan muutokseen									-7	-7		-7
Oma pääoma yhteensä 31.12.2019	20 339	60 354	34 452	14 133	2 252	70 216	85 953	267 359	802 114	1 089 812	28 579	1 118 391

LAATIMISPERIAATTEET

LIITE 1: KUVAUS SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄSTÄ JA SÄÄSTÖPANKKIEN YHTEENLIITTYMÄSTÄ

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä. Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankkeja. Yhdessä Säästöpankit muodostavat pankkiryhmän, jossa yhdistyvät paikallisuus ja valtakunnallisuus. Säästöpankkien perustehtävä on edistää säästävyyttä ja asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiain, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuote-yhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Jäsen-säästöpankkien omistamat tuote- ja palveluyhtiöt tukevat ja edistävät Säästöpankkiryhmän liiketoimintaa joko vastuullaan olevien tuotteiden tai keskitetyn palvelutuotannon kautta. Ryhmän merkittävimmät tuote-yhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy, Säästöpankkipalvelut Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 20 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös

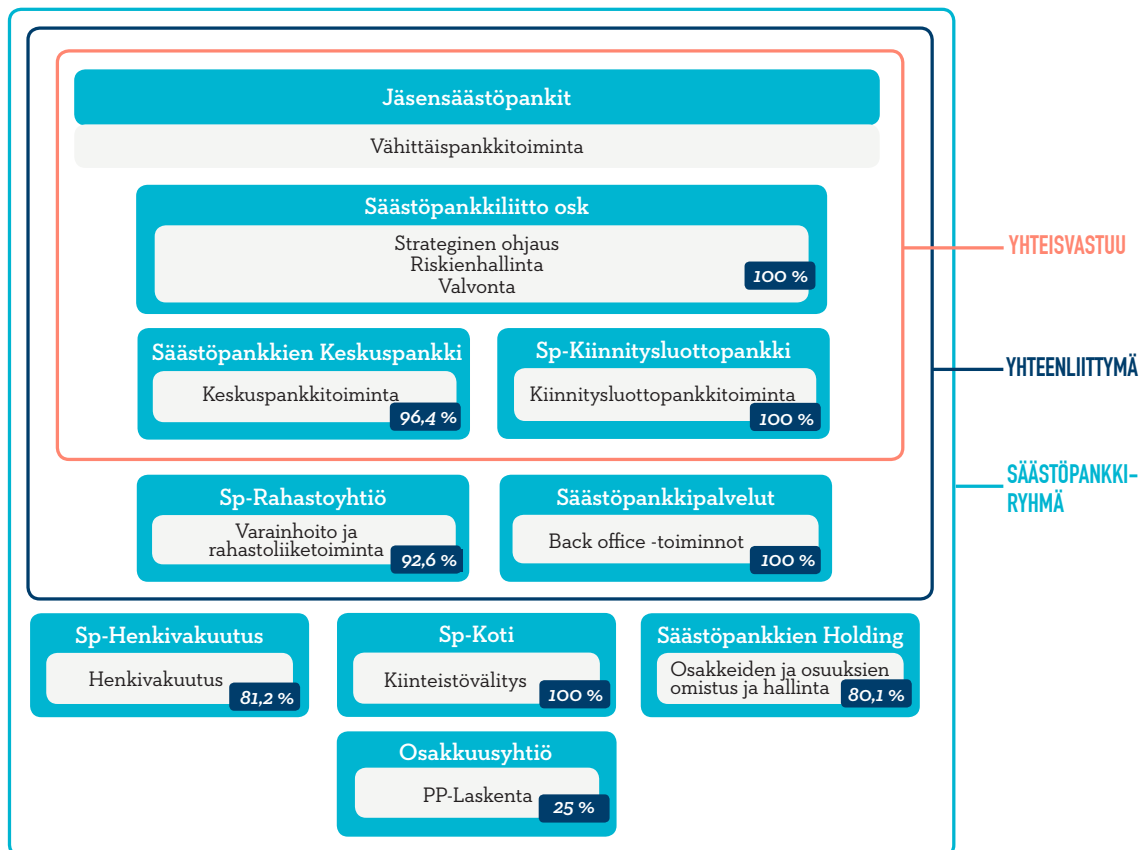
muuta yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy ja Sp-Koti Oy. Säästöpankkiryhmä ei muodosta konsernia eikä luottolaitostoinnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsen-säästöpankeilla ei ole toisiinsa nähden konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Tilikauden aikana toteutettiin kolme Säästöpankkien välistä fuusiota. Kiikoisten Säästöpankki fuusioitui Huittisten Säästöpankkiin, Suomenniemen Säästöpankki fuusioitui Säästöpankki Optiaan ja Pyhärannan Säästöpankki Kalannin Säästöpankkiin. Fuusioiden seurauksena Säästöpankkien Yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluvien Säästöpankkien määrä väheni 23 pankista 20 pankkiin. Edellä mainitut muutokset ovat olleet Säästöpankkiryhmän sisäisiä eikä järjestelyillä siten ole vaikutusta Säästöpankkiryhmän tulokseen.

Säästöpankkiryhmä myi 1.4.2019 toteutuneessa kaupassa omistuksensa Oy Samlink Ab:ssa yhdessä muiden Samlinkin omistajatahojen kanssa Cognizant Technology Solutions Finland Oy:lle. Säästöpankkiryhmän omistusosuus Samlinkista ennen kauppaa oli 42 prosenttia ja yhtiö yhdisteltiin Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen osakkuusyhtiönä. Osakekaupalla oli noin 12 miljoonan euron positiivinen vaikutus Säästöpankkiryhmän tilikauden tulokseen ennen veroja.

Säästöpankkien yhteenliittymän ja sen ympärille muodostuvan Säästöpankkiryhmän rakenne on kuvattu alla olevassa kaaviossa (punainen kokonaisuus kuvaa yhteisvastuuta, vihreä Säästöpankkien yhteenliittymää ja sininen Säästöpankkiryhmää):

Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja sisäisestä valvonnasta vastaavana Keskusyhteisönä. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta. Kaikki tilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt on lueteltu liitteessä 43. Kaikki jäljempänä esitetyt luvut ovat Säästöpankkiryhmän lukuja ellei toisin ole mainittu.

Säästöpankkiliitto osk:n kotipaikka on Helsinki, ja sen rekisteröity osoite on Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

Jäljennökset Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksistä sekä puolivuosisikatsauksista ovat saatavissa osoitteesta www.saastopankki.fi/saastopankkiryhma tai Säästöpankkiliiton toimitiloista käyntiosoitteesta Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on 13. helmikuuta 2020 hyväksynyt Säästöpankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen 31. joulukuulta 2019 päättyvältä tilikaudelta ja tilinpäätös annetaan tiedoksi osuuskunnan kokoukselle 11. maaliskuuta 2020.

LIITE 2: LAATIMISPERIAATTEET

1. Yleistä

Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös on laadittu Euroopan Unionissa hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) ja niitä koskevien tulkintojen (IFRIC) mukaisesti.

Tilinpäätöstiedote 1.1.-31.12.2019 on laadittu IAS 34 Osavuosi-katsaukset -standardin mukaisesti. Tilikaudella käyttöön otetut laatimisperiaatteiden muutokset on kuvattu alla. Tilinpäätöksen 2018 liitetiedoista löytyy noudatetut tilinpäätösperiaatteet kokonaisuudessaan.

Tilinpäätöstiedote on tilintarkastettu.

Säästöpankkiryhmän tilinpäätös laaditaan euroina, joka on Säästöpankkiryhmän kirjanpito- ja toiminnallinen valuutta.

Säästöpankkiryhmä otti käyttöön vuonna 2019 IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin. Standardin käyttöönoton seurauksena lähes kaikki vuokralleottajan vuokrasopimukset kirjataan taseeseen. Säästöpankkiryhmä on soveltanut käyttöönotossa yksinkertaistettua lähestymistapaa ja vertailutietoja ei ole oikaistu. Käyttöönotolla ei ollut vaikutusta Säästöpankkiryhmän omaan pääomaan. IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutukset on esitetty laatimisperiaatteiden kohdassa "Päättyneellä tilikaudella sovelletut uudet ja muutetut standardit".

Tulos- ja tasekaavan erien ryhmittelyä on muutettu tilikaudella 2019. Tuloslaskelman rivi Kaupankäynnin nettotuotot esitetään Sijoitustoiminnan nettotuotoissa luonteensa mukaisesti. Vastaa-

vasti taseen erä Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat esitetään erässä Sijoitusomaisuus. Lisäksi Kantarahastot esitetään omana eränään taseen Velat ja Oma pääoma puolella. Uudella ryhmittelyllä ei ole vaikutusta tilikauden tulokseen, omaan pääomaan tai taseen loppusummaan. Vertailutiedot on oikaistu uuden ryhmittelyn mukaiseksi ja esitetty tilinpäätöstiedotteessa 2019.

2. Merkittävimmät johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin sisältyvät keskeiset epävarmuustekijät

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen vaatii Säästöpankkiryhmän johdolta harkintaa sekä arvioiden ja oletusten tekemistä, jotka vaikuttavat esitettäviin varoihin ja velkoihin sekä muihin tietoihin kuten tuottojen ja kulujen määrään. Vaikka arviot perustuvat johdon tämän hetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

Säästöpankkiryhmän keskeiset arviot koskevat tulevaisuutta ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyviä keskeisiä epävarmuustekijöitä ja ne liittyvät erityisesti käyvän arvon määrittämiseen, rahoitusvarojen arvonalentumisiin, henkivakuutus sopimuksista aiheutuvan velan määrittämiseen, laskennallisten verosaamisten kirjaamiseen vahvistetuista tappioista sekä eläkevelvoitteiden nykyarvoon.

Johdon harkintaa edellyttävissä laatimisperiaatteissa ja arvioihin sisältyvissä epävarmuustekijöissä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta tilinpäätökseen 2018 verrattuna.

3. Päättyneellä tilikaudella sovelletut uudet ja muutetut standardit

IFRS 16 Vuokrasopimukset

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi astui voimaan 1.1.2019. Säästöpankkiryhmä on soveltanut siirtymävaiheessa yksinkertaistettua lähestymistapaa ja vertailutietoja ei ole oikaistu.

Ennen IFRS 16 siirtymävaihetta 1.1.2019 Säästöpankkiryhmällä ei ole ollut IAS 17 ja IFRIC 4 mukaisia rahoitusleasingsovimuksia. Siirtymävaiheessa vuokrasopimusvelaksi kirjattiin vuokra-

sopimuksen 1.1.2019 jäljellä olevat vuokramaksut diskontattuna nykyarvoon. Diskonttokorkona käytettiin siirtymähetken lisäluotonkorkoa, mikä on se korko, jolla Säästöpankkien Keskuspankki antaa rahoitusta ryhmän Säästöpankeille. Kaikkien käyttöoikeuskohteiden arvoksi kirjattiin vuokrasopimusvelkaa vastaava määrä, mikä oli siirtymähetkellä 13,0 miljoonaa euroa. Vuokralle otetut käyttöomaisuuserät esitetään tase-erässä Aineelliset hyödykkeet ja vuokrasopimusvelka esitetään erässä Varaukset ja muut velat. Tilikauden lopussa 31.12.2019 käyttöoikeusomaisuuden arvo oli 11,6 miljoonaa euroa ja vuokrasopimusvelka 11,7 miljoonaa euroa.

IFRS 16 Vuokrasopimukset standardin käyttöönoton vaikutukset (1 000 euroa)	31.12.2018	IFRS 16 Siirtyminen	1.1.2019	31.12.2019
Käyttöoikeusomaisuus, Koneet ja kalusto	-	493	493	326
Käyttöoikeusomaisuus, Kiinteistöt ja huoneistot	-	12 534	12 534	11 312
Varat		13 028	13 028	11 638
Leasingvelka, koneet ja kalusto	-	493	493	324
Leasingvelka, Kiinteistöt ja huoneistot	-	12 534	12 534	11 334
Oma pääoma	-	-	-	-20
Velat ja oma pääoma		13 028	13 028	11 638
Korkokulu				-50
Poistot				-2 836
Vuokrakulu				2 906
Kauden tulos				20
IFRS 16 siirtymän siltalaskelma: (1 000 euroa)				
Muut vuokravastuut tilinpäätöksessä 31.12.2018				15 905
Muiden vuokravastuiden diskontattu arvo 1.1.2019				14 325
IFRS 16 helpotukset				
Lyhytaikaiset vuokrasopimukset				-488
Arvoltaan vähäiset omaisuuserät				-810
Kirjattu käyttöoikeusomaisuus 1.1.2019				13 028
Kirjattu käyttöoikeusomaisuuteen kohdistuva velka 1.1.2019				13 028

IFRIC 23 Tuloverokäsittelyjä koskeva epävarmuus

Tulkinta selventää kirjanpitokäsittelyä tilanteessa, jossa yhteisön verotuksellinen ratkaisu odottaa vielä veroviranomaisen hyväksymistä. Olennainen kysymys on arvioida, tuleeko veroviranomaisen hyväksymään yhteisön tekemän ratkaisun. Tätä harkittaessa oletetaan, että veroviranomaisella on pääsy kaikkeen asiaan kuuluvaan tietoon arvioidessaan ratkaisua. Standardimuutoksella ei ollut vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Muutokset IFRS 9:ään Etukäteen suoritettavaa maksua koskevat ominaisuudet, joihin liittyy negatiivinen korvaus

Muutokset mahdollistavat joidenkin, ennen eräpäivää tapahtuvan maksun mahdollistavien rahoitusinstrumenttien arvostamisen jaksotettuun hankintamenuun. Standardimuutoksella ei ollut vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Muutokset IAS 28:aan Pitkäaikaiset osuudet osakuus- ja yhteisyrityksissä

Muutokset selventävät, että sellaisiin pitkäaikaisiin osuuksiin osakkuus- ja yhteisyrityksissä, jotka muodostavat osan nettosijoituksesta osakkuus- tai yhteisyritykseen, sovelletaan IFRS 9 -standardia. Standardimuutoksella ei ollut vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Muutokset IAS 19:ään Järjestelyn muuttaminen tai supistaminen tai veloitteen täyttäminen

Muutokset selventävät, että etuus pohjaisen järjestelyn muutoksen, supistamisen tai veloitteen täyttämisen yhteydessä yhteisö käyttää päivitettyjä vakuutusmatemaattisia oletuksia määrittääkseen kauden palveluskustannuksen ja nettokoron. Järjestelystä johtuvan omaisuuserän ylärajan vaikutusta ei oteta huomioon veloitteen täyttämisen aiheutuvaa voittoa tai tappiota laskettaessa, vaan se käsitellään erillisenä, muun laajan tuloksen eränä. Standardimuutoksella ei ollut vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Vuosittaiset parannukset IFRS-standardeihin, muutoskoelma 2015–2017

Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutokset koskevat IFRS 3 -, IFRS 11 -, IAS 12 - ja IAS 23 -standardeja. Standardimuutoksilla ei ollut vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Tulevilla tilikausilla sovellettavat uudet ja muutetut standardit

Säästöpankkiryhmä ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n julkistamia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Säästöpankkiryhmä ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muut kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

* Kyseistä säännöstä ei ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa 31.12.2019.

Muutokset IFRS-standardeihin sisältyviin Käsitteellistä viitekehystä koskeviin viittauksiin (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).

Uudistettu viitekehys kokoa viime vuosina käyttöön otetuissa standardeissa IASB:n käyttämän ajattelun. Käsitteellinen viitekehys palvelee pääasiassa IASB:n työkaluna standardien kehittämisessä sekä tukee IFRS Interpretations Committeea standardien tulkinnessa. Viitekehys ei kumoa yksittäisten IFRS-standarden vaatimuksia.

Muutokset IFRS 3:een Liiketoiminnan määritelmä (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutoksilla supistettiin ja selvennettiin liiketoiminnan määritelmää. Ne myös sallivat yksinkertaistetun arvioinnin tekemisen siitä, onko hankittu toimintokokonaisuus ennemmin ryhmä omaisuuseriä kuin liiketoiminta. Standardimuutoksella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

Muutokset IAS 1:een ja IAS 8:aan Olennaisen määritelmä (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutokset selventävät olennaisuuden määritelmää sekä antavat siihen ohjeistusta. Lisäksi määritelmään liittyviä selityksiä on parannettu. Standardimuutoksella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Säästöpankkiryhmän tilinpäätökseen.

IFRS 17 Vakuutus sopimukset *(IASB:n ehdotus soveltamisajankohdasta: 1.1.2022 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).

Uusi standardi koskee vakuutus sopimuksia ja auttaa sijoittajia ja muita tahoja paremmin ymmärtämään vakuuttajien altistumista riskeille sekä ymmärtämään niiden kannattavuutta ja taloudellista asemaa. Tämä standardi korvaa IFRS 4 -standardin. Säästöpankkiryhmässä Sp-Henkivakuutus Oyn vakuutus sopimukset ovat IFRS 17:n piirissä. Valmistautuminen uuden standardin tuomiin muutoksiin on aloitettu.

TILIKAUDEN TULOS

LIITE 3: SEGMENTTI-INFORMAATIO

Säästöpankkiryhmä raportoi segmenttitiedot IFRS 8 -standardin mukaisesti. IFRS 8:n mukaan raportointi ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle muodostaa segmenttiraportoinnin perustan. Tilinpäätöksessä segmenttitietona esitettävän informaation segmenttijako perustuu täten samaan jakoon, jota noudatetaan johdon raportoinnissa.

Säästöpankkiryhmän ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä toimii Säästöpankkiliitto osk:n hallitus. Säästöpankkiliitto osk toimii Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä, ja Säästöpankkiliitto osk:n sääntöjen mukaan Säästöpankkiryhmän resurssien kohdistamisesta ja tuloksellisuuden arvioinnista vastaa ensisijaisesti Keskusyhteisön hallitus.

Säästöpankkiryhmän raportoitavat segmentit ovat Pankkitoiminta sekä Varallisuudenhoidon palvelut. Raportoitaviin segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään täsmäytyslaskelmilla.

Pankkitoimintasegmenttiin sisältyvät jäsensäästöpankit, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj. Säästöpankit harjoittavat vähittäispankkitoimintaa. Säästöpankkien Keskuspankki toimii jäsenpankkien keskusluottolaitoksena. Sp-Kiinnitysluottopankki harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa. Pankkitoiminnan merkittävimmät tuottoerät ovat korkokate, palkkiotuotot ja sijoitustoiminnan tuotot. Merkittävimmät kuluerät ovat henkilöstökulut sekä muut liiketoiminnan kulut.

Varallisuudenhoidon palvelut -segmenttiin sisältyy Sp-Rahastoyhtiö Oy sekä Sp-Henkivakuutus Oy. Sp-Rahastoyhtiö Oy harjoittaa sijoitusrahastojen hallinnointia sekä omaisuudenhoitoa ja Sp-Henkivakuutus Oy henkivakuutustoimintaa. Varallisuudenhoidon palvelut -segmentin merkittävimmät tuottoerät ovat palkkiotuotot, vakuutusmaksutulo sekä sijoitustoiminnan tuotot. Merkittävimmät kuluerät ovat palkkiokulut, korvauskulut, henkilöstökulut sekä liiketoiminnan muut kulut.

Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, jotka esitetään liitteessä 2.

Ryhmän sisäiset transaktiot eliminoidaan raportoitavien segmenttien sisällä ja välillä. Hankintameno -eliminoinnit, määräysvallattomien omistajien osuus sekä muut Ryhmän sisäiset järjestelyt sisältyvät täsmäytyslaskelmilla esitettäviin eliminointeihin.

Segmenttien välinen hinnoittelu perustuu markkinahintoihin.

IFRS 8:n mukaisesti Säästöpankkiryhmän tulee ilmoittaa, jos tuotot liiketoimista yhden yksittäisen ulkoisen asiakkaan kanssa ylittävät 10 prosenttia Ryhmän tuotoista. Säästöpankkiryhmällä ei ole asiakkaita, joiden tuotot ylittäisivät 10 prosenttia Ryhmän tuotoista.

Tuloslaskelma 2019 (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varallisuuden- hoidon palvelut	Raportoittavat segmentit yhteensä
Korkokate	155 784	-138	155 646
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	62 616	27 556	90 172
Sijoitustoiminnan nettotuotot	39 733	-386	39 347
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot		15 426	15 426
Liiketoiminnan muut tuotot	11 675	73	11 749
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	269 808	42 532	312 340
Henkilöstökulut	-63 992	-7 208	-71 200
Liiketoiminnan muut kulut ja poistot yhteensä	-136 996	-10 670	-147 666
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-200 988	-17 878	-218 866
Arvon alentumistappiot rahoitusvaroista	-8 364		-8 364
Tulos ennen veroja	60 457	24 653	85 110
Tuloverot	-15 447	-2 229	-17 676
Tilikauden tulos	45 010	22 425	67 434
Tase 2019			
Käteiset varat	683 111		683 111
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	112 675		112 675
Lainat ja saamiset asiakkailta	8 908 907		8 908 907
Johdannaiset	68 697		68 697
Sijoitusomaisuus	1 173 523		1 173 523
Henkivakuutustoiminnan varat		936 577	936 577
Muut varat	131 948	10 117	142 065
Varat yhteensä	11 078 860	946 694	12 025 554
Velat luottolaitoksille	242 010		242 010
Velat asiakkaille	6 814 138		6 814 138
Johdannaiset	3 835		3 835
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	2 809 624		2 809 624
Henkivakuutustoiminnan velat	-6 199	903 793	897 595
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	51 020		51 020
Muut velat	69 126	3 065	72 191
Velat yhteensä	9 983 555	906 858	10 890 413
Henkilöstön määrä tilikauden lopussa	1 044	78	1 122

Täsmäytyslaskelmat (1 000 euroa)	1-12/2019	1-12/2018
Tuotot		
Raportoitavien segmenttien tuotot yhteensä	312 340	236 336
Allokoimattomat tuotot, muut toiminnot	9 055	-1 685
Säästöpankkiryhmän tuotot yhteensä	321 395	234 651
Tulos		
Raportoitavien segmenttien tulos yhteensä	67 434	29 739
Allokoimattomat erät, muut toiminnot	6 698	905
Säästöpankkiryhmän tulos yhteensä	74 132	30 645

	31.12.2019	31.12.2018
Varat		
Raportoitavien segmenttien varat yhteensä	12 009 105	11 705 449
Allokoimattomat varat, muut toiminnot		291
Säästöpankkiryhmän varat yhteensä	12 009 105	11 705 740
Velat		
Raportoitavien segmenttien velat yhteensä	10 890 413	10 663 580
Allokoimattomat velat, muut toiminnot	301	13 364
Säästöpankkiryhmän velat yhteensä	10 890 714	10 676 943

Tuloslaskelma 2018 (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varallisuudenhoidon palvelut	Raportoitavat segmentit yhteensä
Korkokate	152 787	-57	152 730
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	58 141	26 317	84 458
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-16 726	-398	-17 124
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot		13 163	13 163
Liiketoiminnan muut tuotot	3 026	83	3 109
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	197 228	39 108	236 336
Henkilöstökulut	-63 475	-7 177	-70 652
Liiketoiminnan muut kulut ja poistot yhteensä	-115 916	-10 417	-126 333
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-179 391	-17 594	-196 985
Ärvonalentumistappiot rahoitusvaroista	-3 885		-3 885
Tulos ennen veroja	13 951	21 515	35 466
Tuloverot	-1 586	-4 140	-5 727
Tulos	12 365	17 374	29 739

Tase 2018

Käteiset varat	839 592		839 592
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	91 684		91 684
Lainat ja saamiset asiakkailta	8 488 196		8 488 196
Johdannaiset	51 134		51 134
Sijoitusomaisuus	1 233 552		1 233 552
Henkivakuutustoiminnan varat		826 338	826 338
Muut varat	160 625	14 328	174 952
Varat yhteensä	10 864 783	840 666	11 705 449
Velat luottolaitoksille	228 018		228 018
Velat asiakkaille	6 943 977		6 943 977
Johdannaiset	1 981		1 981
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	2 488 146		2 488 146
Henkivakuutustoiminnan velat		810 359	810 359
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	82 200		82 200
Muut velat	97 966	10 932	108 898
Velat yhteensä	9 842 289	821 291	10 663 580
Henkilöstön määrä tilikauden lopussa	1 098	81	1 179

LIITE 4: KORKOKATE

(1 000 euroa)	1-12/2019	1-12/2018
Korkotuotot		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamistodistuksista	3 973	4 408
Lainoista ja saamisista luottolaitoksilta	450	532
Lainoista ja saamisista asiakkailta	143 840	140 100
Saamistodistuksista	11 166	13 019
Johdannaissopimuksista		
Suojaavista johdannaisista	25 477	26 486
Muista	1 744	1 382
Yhteensä	186 650	185 928
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-4 067	-3 762
Veloista asiakkaille	-10 954	-14 680
Johdannaissopimuksista		
Suojaavista johdannaisista	-2 380	-2 989
Liikkeeseenlasketuista velkakirjoista	-11 658	-9 526
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus	-1 532	-2 008
Muista	-439	-260
Yhteensä	-31 031	-33 224
Korkokate	155 619	152 704

LIITE 5: PALKKIOTUOTOT JA -KULUT, NETTO

(1 000 euroa)	1-12/2019	1-12/2018
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	21 268	22 068
Talletuksista	328	424
Maksuliikenteestä	37 994	33 031
Arvopapereiden välittämisestä	1 172	993
Rahastoista	27 384	26 559
OmaisuuDENhoidosta	501	491
Lainopillisista tehtävistä	3 934	3 791
Arvopaperien säilytyspalkkiot	1 592	1 715
Vakuutusten välityksestä	1 612	1 809
Takauksista	1 918	1 504
Muista	2 906	2 724
Yhteensä	100 608	95 110
Palkkiokulut		
Maksuliikenteestä	-3 398	-3 339
Arvopapereista	-858	-1 204
Rahastoista	-40	-184
OmaisuuDENhoidosta	-772	-744
Muista*	-5 206	-5 152
Yhteensä	-10 274	-10 623
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	90 334	84 486

* josta merkittävimpanä maksujenvälityspalkkiokulut 2 441 tuhatta euroa (1 964 tuhatta euroa).

LIITE 6: SIOJITUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)	1-12/2019	1-12/2018
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot		
Saamistodistuksista		
Myyntivoitot ja -tappiot	-75	-84
Käyvän arvon rahastosta tilikaudelle siirretyt	1 622	3 888
Saamistodistuksista yhteensä	1 546	3 804
Osakkeista ja osuuksista		
Osinkotuotot	82	11
Osakkeista ja osuuksista yhteensä	82	11
Yhteensä	1 629	3 816
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot		
Saamistodistuksista		
Myyntivoitot ja -tappiot	207	161
Arvostusvoitot ja tappiot	1 555	-3 004
Osinkotuotot	3 329	4 047
Myyntivoitot ja -tappiot	697	-1 411
Arvostusvoitot ja tappiot	32 026	-22 707
Valuuttatoiminnan nettotuotot	38	62
Johdannaisista*)	65	-352
Suojauslaskennan nettotuotot		
Suojaavien instrumenttien käyvän arvon muutos	17 065	5 225
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos	-17 478	-6 353
Yhteensä	37 505	-24 332
* Sisältää -60 (-352) tuhatta euroa rahavirran suojauksen tehotonta osuutta.		
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot		
Vuokra- ja osinkotuotot	6 768	6 997
Myyntivoitot ja -tappiot	492	960
Muut tuotot sijoituskiinteistöistä	105	164
Vastike- ja hoitokulut	-5 151	-4 912
Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä	-4 641	-2 014
Vuokrakulut sijoituskiinteistöistä	-40	-31
Yhteensä	-2 467	1 164
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	36 668	-19 352

LIITE 7: HENKIVAKUUTUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)	1-12/2019	1-12/2018
Vakuutusmaksutulo		
Säästöpankkiryhmän osuus	102 604	132 405
Jälleenvakuuttajien osuus	-666	-294
Sijoitustoiminnan nettotuotot*	99 818	-49 295
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-94 687	-70 796
Korvausvastuun muutos	-1 243	-3 093
Vakuutusvelan muutos		
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-88 306	6 062
Muut	-2 095	-1 826
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot yhteensä	15 426	13 163

*Sijoitustoiminnan nettotuotot (1 000 euroa)	1-12/2019	1-12/2018
Korkokate	95	120
Osinkotuotot	472	476
Realisoituneet myyntivoitot ja -tappiot	26	824
Realisoitumattomat arvomuutokset	97 400	-49 304
Muut sijoitukset	343	290
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-11	184
Sijoitussidonnaisten asiakasvarojen nettotuotot	1 493	-1 886
Yhteensä	99 818	-49 295

LIITE 8: LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Sijoitustoiminnan nettotuotot (1 000 euroa)	1-12/2019	1-12/2018
Vuokra- ja osinkotuotot oman käytön kiinteistöistä	132	190
Myyntivoitot oman käytön kiinteistöistä	397	329
Pankkitoiminnan muut tuotot *	21 909	2 387
Muut	912	762
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	23 349	3 669

*Josta merkittävimpinä erinä Samlink Oy:n osakekaupasta saatu myyntivoitto 11,9 miljoonaa euroa ja talletussuojarahaston kannatusmaksun hyvitys 6 474 tuhatta euroa.

Säästöpankkiryhmä myi 1.4.2019 toteutuneessa kaupassa omistuksensa Oy Samlink Ab:ssa yhdessä muiden Samlinkin omistajatahojen kanssa Cognizant Technology Solutions Finland Oy:lle. Säästöpankkiryhmän omistusosuus Samlinkista ennen kauppaa oli 42 prosenttia ja yhtiö yhdisteltiin Ryhmän tilinpäätökseen osakkuusyhtiönä.

Talletussuoja- ja vakaumaksun esittämistapa on muutettu kuluneella tilikaudella siten, että vanhan talletussuojarahaston maksun palautus ja vakaumaksun pankkiveron hyvitys esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja vuosittainen talletussuoja- ja vakaumaksu liiketoiminnan muissa kuluissa. Vertailukaudella talletussuoja- ja vakaumaksu sekä niihin kohdistuvat palautukset on esitetty nettoperusteisesti.

LIITE 9: ARVONALENTUMISTAPPIOT RAHOITUSVAROISTA

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat rahoitusvarat arvonalentumisvaiheittain	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Rahoitusvarat 31.12.2019				
Sijoitusomaisuus	676 749	1 500	210	678 459
Lainat ja saamiset	8 073 404	694 343	207 469	8 975 216
Taseen ulkopuoliset erät	557 131	20 782	1 640	579 553
Yhteensä	9 307 283	715 125	209 320	10 233 228

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Rahoitusvarat 31.12.2018				
Sijoitusomaisuus	627 993			627 993
Lainat ja saamiset	7 536 398	810 113	208 218	8 554 729
Taseen ulkopuoliset erät	503 889	36 381	4 235	544 505
Yhteensä	8 668 280	846 494	212 453	9 727 227

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Lainat ja saamiset asiakkailta sekä asiakkaisiin kohdistuvat taseen ulkopuoliset erät	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
(1 000 euroa)	12 kk ECL	Koko voimassa-oloajan ECL	Koko voimassa-oloajan ECL	
Odotettavissa olevat luottotappiot 1.1.2019	5 127	5 241	23 993	34 361
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	1 825	425	876	3 127
Taseesta pois kirjatut tai poismaksetut erät (ilman luottotappioita)	-537	-734	-2 018	-3 288
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-252	1 141		889
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-269		2 314	2 044
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	390	-1 791		-1 401
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-811	2 810	1 999
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	1		-51	-50
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		184	-363	-179
Lopulliseksi luottotappioksi kirjatut			-547	-547
ECL:n nettomuutos				3 141
Odotettavissa olevat luottotappiot 31.12.2019	6 286	3 655	27 561	37 502

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Sijoitusomaisuus	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
(1 000 euroa)	12 kk ECL	Koko voimassa-oloajan ECL	Koko voimassa-oloajan ECL	
Odotettavissa olevat luottotappiot 1.1.2019	1 686			1 686
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	427	534	3	964
Taseesta pois kirjatut tai poismaksetut erät (ilman luottotappioita)	-378		-63	-441
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-5	666		661
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-9		167	158
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1				
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3				
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1				
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2				
Lopulliseksi luottotappioksi kirjatut				
ECL:n nettomuutos				1 341
Odotettavissa olevat luottotappiot 31.12.2019	1 721	1 200	107	3 028
Odotettavissa olevat luottotappiot 31.12.2019 yhteensä				40 529
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos 1.1.-31.12.2019 yhteensä				4 482

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Lainat ja saamiset asiakkailta sekä asiakkaisiin kohdistuvat taseen ulkopuoliset erät	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
(1 000 euroa)	12 kk ECL	Koko voimassa-oloajan ECL	Koko voimassa-oloajan ECL	
Odotettavissa olevat luottotappiot 1.1.2018	6 263	4 841	31 137	42 241
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	1 398	1 046	964	3 408
Taseesta pois kirjatut tai poismaksetut erät (ilman luottotappioita)	-2 223	-1 777	-3 230	-7 230
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-688	1 708		1 020
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-197		1 885	1 688
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	70	-378		-308
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-553	1 689	1 136
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	504		-563	-59
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		353	-380	-27
Lopulliseksi luottotappioksi kirjatut			-7 509	-7 509
ECL:n nettomuutos				-7 881
Odotettavissa olevat luottotappiot 31.12.2018	5 127	5 241	23 993	34 361

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Sijoitusomaisuus	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
(1 000 euroa)	12 kk ECL	Koko voimassa-oloajan ECL	Koko voimassa-oloajan ECL	
Odotettavissa olevat luottotappiot 1.1.2018	1 614			1 614
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	705			705
Taseesta pois kirjatut tai poismaksetut erät (ilman luottotappioita)	-633			-633
ECL:n nettomuutos				72
Odotettavissa olevat luottotappiot 31.12.2018	1 686			1 686
Odotettavissa olevat luottotappiot 31.12.2018 yhteensä				36 047
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos 1.1.-31.12.2018 yhteensä				-7 809

VARAT

LIITE 10: RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

31.12.2019 (1 000 euroa)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikut- teisesti kirjattavat	Jaksotettuun hankin- tameroon kirjattavat rahoitusvelat	Ei rahoitusvaroja/-velkoja	Yhteensä
Käteiset varat	14 096		666 315			680 411
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	110 450					110 450
Lainat ja saamiset asiakkailta	8 906 493					8 906 493
Johdannaiset						
suojaavat johdannaiset						
josta rahavirran suojausta			3 272			3 272
josta käyvän arvo suojausta			65 425			65 425
Sijoitusomaisuus	37 040	640 460	423 209		40 073	1 140 782
Henkivakuutustoiminnan varat*		166 576	783 930		1 456	951 962
Varat yhteensä	9 068 078	807 036	1 942 150		41 530	11 858 794

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat			3 909			3 909
Velat luottolaitoksille				242 010		242 010
Velat asiakkaille				6 804 436		6 804 436
Johdannaiset						
Suojaavat johdannaiset						
josta käyvän arvon suojausta			3 835			3 835
Liikkeeseenlasketut velkakirjat				2 755 856		2 755 856
Henkivakuutustoiminnan velat*			778 993	109 619	4 036	892 648
Velat, joilla on huonompi etuoikeus				51 104		51 104
Velat yhteensä			786 737	9 963 025	4 036	10 753 798

*Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset ja niihin liittyvät velat.

31.12.2018 (1 000 euroa)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikut- teisesti kirjattavat	Muut rahoitusvelat	Ei rahoitusvaroja/-velkoja	Yhteensä
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	91 988					91 988
Lainat ja saamiset asiakkailta	8 486 767		508			8 487 276
Johdannaiset			51 134			51 134
suojaavat johdannaiset			51 134			
josta rahavirran suojausta			3 566			
josta käyvän arvo suojausta			47 568			
Sijoitusomaisuus	42 146	585 889	545 497		42 723	1 216 256
Henkivakuutustoiminnan varat*		162 787	677 373		1 540	841 700
Varat yhteensä	8 636 881	748 677	2 098 125		44 263	11 527 946
Varat yhteensä	8 636 881	748 677	2 098 125	0	44 263	11 527 946

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat			20 575			20 575
Velat luottolaitoksille				228 018		228 018
Velat asiakkaille				6 940 818		6 940 818
Johdannaiset			1 981			1 981
Suojaavat johdannaiset			1 981			
josta rahavirran suojausta						
josta käyvän arvon suojausta			1 981			
Muut kuin suojaavat johdan- naiset						
Liikkeeseenlasketut velkakirjat				2 488 147		2 488 147
Henkivakuutustoiminnan velat*			677 303	121 420	3 073	801 796
Velat, joilla on huonompi etuoikeus				82 288		82 288
Velat yhteensä			699 859	9 860 691	3 073	10 563 623

*Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset ja niihin liittyvät velat.

LIITE 11: LAINAT JA SAAMISET

31.12.2019 (1 000 euroa)	Ei arvonalennettu (brutto)	Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL)	Tasearvo
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta			
Talletukset	110 450		110 450
Luotot ja muut saamiset			
Yhteensä	110 450		110 450
Lainat ja saamiset asiakkailta			
Tuotteittain			
Käytetyt tililuotot	83 164	-1 967	85 131
Lainat	8 255 218	-31 602	8 286 820
Korkotukilainat	433 325	-1 239	434 564
Valtion varoista välitetyt lainat			236
Luottokortit	97 424	-1 293	98 717
Takaussaamiset	749	-185	934
Muut saamiset			91
Yhteensä	8 870 207	-36 286	8 906 493
Lainat ja saamiset yhteensä	8 980 657	-36 286	9 016 943

31.12.2018 (1 000 euroa)	Ei arvonalennettu (brutto)	Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL)	Tasearvo
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta			
Talletukset	91 765		91 765
Luotot ja muut saamiset	223		223
Yhteensä	91 988		91 988
Lainat ja saamiset asiakkailta			
Tuotteittain			
Käytetyt tililuotot	84 456	-1 897	82 559
Syndikoidut lainat ja repo-sopimukset			
Lainat	7 953 810	-28 707	7 925 103
Korkotukilainat	385 273	-1 564	383 709
Valtion varoista välitetyt lainat			1 618
Saamistodistukset			
Luottokortit			93 790
Takaussaamiset			411
Muut saamiset			86
Yhteensä	8 423 539	-32 168	8 487 276
Lainat ja saamiset yhteensä	8 515 527	-32 168	8 579 264

LIITE 12: JOHDANNAISET JA SUOJAUSLASKENTA

Säästöpankkiryhmä suojaa korkoriskiään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa suojaussuhteisiin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus. Rahavirran suojauksen kohteena on vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta.

Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmassa erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot". Käypää arvoa suojaattaessa myös suojattava kohde on suojauksen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenoon. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tu-

loslaskelmassa erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot". Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan laskennallisilla veroilla oikaistuna oma-osa pääomassa olevaan suojausinstrumenttien rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot". Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

31.12.19 (1 000 euroa)	Nimellisarvo/jäljellä oleva juoksu-aika			Yhteensä	Käyvät arvot	
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta		Varat	Velat
Suojaavat johdannaissopimukset						
Käyvän arvon suojaus	566 982	1 247 020	933 000	2 747 003	65 425	3 835
Korkojohdannaiset	535 000	1 241 000	933 000	2 709 000	62 681	1 090
Osake- ja indeksijohdannaiset	31 982	6 020		38 003	2 744	2 744
Rahavirran suojaus		50 000		50 000	3 272	
Korkojohdannaiset		50 000		50 000	3 272	
Yhteensä	566 982	1 297 020	933 000	2 797 003	68 697	3 835

Johdannaiset yhteensä **68 697**   **3 835**

Tilikaudella 1-12/2019 kirjattiin -376 tuhatta euroa tehokasta rahavirran suojausta muihin laajan tuloksen eriin. Rahavirran suojauksen tehoton osuus tilikaudella 2019 oli 60 tuhatta euroa ja se on kirjattu sijoitustoiminnan nettotuottoihin.

Periodit, joiden aikana suojattujen rahavirtojen odotetaan vaikuttavan tulokseen ovat seuraavat:

(1 000 euroa)	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	1 013	2 515		3 529
Yhteensä	1 013	2 515		3 529

31.12.2018	Nimellisarvo/jäljellä oleva juoksu-aika				Käyvät arvot	
(1 000 euroa)	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä	Varat	Velat
Suojaavat johdannais-sopimukset						
Käyvän arvon suojaus	142 540	1 737 086	459 000	2 338 626	47 568	1 981
Korkojohdannaiset	115 000	1 695 000	459 000	2 269 000	45 877	290
Osake- ja indeksijohdannaiset	27 540	42 086		69 626	1 691	1 691
Rahavirran suojaus		40 000	10 000	50 000	3 566	
Korkojohdannaiset		40 000	10 000	50 000	3 566	
Yhteensä	142 540	1 777 086	469 000	2 388 626	51 134	1 981

Johdannaiset yhteensä 51 134 1 981

Kaudella 1-12/2018 kirjattiin -394 tuhatta euroa tehokasta rahavirran suojausta muihin laajan tuloksen eriin. Rahavirran suojauksen tehoton osuus kaudella oli -199 tuhatta euroa ja se on kirjattu sijoitustoiminnan nettotuottoihin.

Periodit, joiden aikana suojattujen rahavirtojen odotetaan vaikuttavan tulokseen ovat seuraavat:

(1 000 euroa)	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	938	2 541	156	3 635
Yhteensä	938	2 541	156	3 635

LIITE 13: SIOITUSOMaisuUS

(1 000 euroa)	31.12.2019	31.12.2018
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		
Saamistodistukset	639 344	585 541
Osakkeet ja osuudet	1 116	14 555
Yhteensä	640 460	600 096
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat		
Saamistodistukset	41 405	44 482
Osakkeet ja osuudet	381 804	486 808
Yhteensä	423 209	531 290
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat sijoitukset		
Saamistodistukset	37 451	42 452
Odotettavissa olevat luottotappiot	-412	-306
Yhteensä	37 040	42 146
Sijoituskiinteistöt	40 073	42 723
Sijoitusomaisuus yhteensä	1 140 782	1 216 256

Erittely liikkeeseen laskijan noteerauksen perusteella

31.12.2019 (1 000 euroa)	Käypään arvoon muiden laajan tu- loksen erien kautta kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikuttei- sesti kirjattavat	Jaksotettuun hankintame- noön arvostet- tavat sijoitukset	Yhteensä
31.12.2019				
Noteeratut				
Julkisyhteisöiltä	218 983	361 054	35 640	615 676
Muilta	398 873	35 881		434 754
Muut				
Muilta	22 603	26 275	1 400	50 279
Yhteensä	640 460	423 209	37 040	1 100 709
31.12.2018				
Noteeratut				
Julkisyhteisöiltä	137 239	565	39 452	177 255
Muilta	448 302	503 548	2 000	953 850
Muut				
Muilta	14 555	27 178	1 000	42 734
Yhteensä	600 096	531 290	42 452	1 173 839

LIITE 14: HENKIVAKUUTUSTOIMINNAN VARAT

(1 000 euroa)	31.12.2019	31.12.2018
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Sijoitusrahastot	449 394	378 111
Varainhoitosalkut	132 781	124 186
Muu sijoitussidonnainen kateomaisuus	197 876	174 385
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset yhteensä	780 052	676 681
Muut sijoitukset		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	3 878	692
Yhteensä	3 878	692
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	2 075	2 673
Osakkeet ja osuudet	164 501	160 114
Yhteensä	166 576	162 787
Muut sijoitukset yhteensä	170 454	163 479
Henkivakuutustoiminnan sijoitukset yhteensä	950 506	840 160
Muut varat		
Muut saamiset	723	1 290
Siirtosaamiset	733	250
Muut varat yhteensä	1 456	1 540
Henkivakuutustoiminnan varat yhteensä	951 962	841 700

Henkivakuutuksen käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattujen saamistodistusten, osakkeiden ja osuuksien sekä johdannaisten erittely noteerauksen liikkeeseenlaskijan perusteella

(1 000 euroa)	31.12.2019			31.12.2018		
	Saamis- todistukset	Osakkeet ja osuudet	Johdannaiss- sopimukset	Saamis- todistukset	Osakkeet ja osuudet	Johdannaiss- sopimukset
Noteeratut	3 878	780 052		692	676 681	
Muilta	3 878	780 052		692	676 681	
Yhteensä	3 878	780 052	0	692	676 681	0

LIITE 15: MYYTÄVÄNÄ OLEVAKSI LUOKITELLUT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmät) luokitellaan myytävänä oleviksi, kun niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä ja myynti on erittäin todennäköinen. Ne esitetään kirjanpitoarvoonsa tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on pienempi.

Säästöpankkiryhmä myi 1.4.2019 toteutuneessa kaupassa omistuksensa Oy Samlink Ab:ssa yhdessä muiden Samlinkin omistajatahojen kanssa Cognizant Technology Solutions Finland Oy:lle.

Säästöpankkiryhmän omistusosuus Samlinkista ennen kauppaa oli 42 prosenttia ja yhtiö yhdisteltiin Ryhmän tilinpäätökseen osakkuusyhtiönä. Osakekaupalla oli noin 12 miljoonan euron positiivinen vaikutus Ryhmän katsauskauden tulokseen.

Varat (1 000 euroa)	31.12.2019	31.12.2018
Osakkuusyhtiöt	0,00	8 610
Yhteensä	0,00	8 610

Myytävänä oleviksi luokiteltavien ryhmään ei sisälly velkoja 31.12.2019.

VELAT

LIITE 16: VELAT LUOTTOLAITOKSILLE JA ASIAKKAILLE

(1 000 euroa)	31.12.2019	31.12.2018
Velat luottolaitoksille		
Velat keskuspankeille	38 000	38 000
Velat luottolaitoksille	204 010	190 018
Yhteensä	242 010	228 018
Velat asiakkaille		
Talletukset	6 751 132	6 896 963
Muut rahoitusvelat	3 764	6 149
Ottolainauksen käyvän arvon muutos	49 539	37 706
Yhteensä	6 804 436	6 940 818
Velat luottolaitoksille ja asiakkaille yhteensä	7 046 446	7 168 836

LIITE 17: LIIKKEESEENLASKETUT VELKAKIRJAT

(1 000 euroa)	30.6.2019	31.12.2018
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat		
Joukkovelkakirjalainat	1 246 791	1 244 130
Vakuudelliset joukkovelkakirjalainat	1 495 065	997 099
Muut		
Sijoitustodistukset	14 000	246 918
Liikkeeseenlasketut velkakirjat yhteensä	2 755 856	2 488 147
Joista		
Vaihtuvakorkoiset	430 364	533 877
Kiinteäkorkoiset	2 325 493	1 954 270
Yhteensä	2 755 856	2 488 147

Säästöpankkiryhmällä ei ole ollut viivästyksiä tai laiminlyöntejä liittyen sen liikkeeseen laskemiin velkakirjoihin.

LIITE 18: HENKIVAKUUTUSTOIMINNAN VELAT

(1 000 euroa)	31.12.2019	31.12.2018
Muu kuin sijoitussidonnaisten sopimusten velka		
Takuukorkoiset vakuutus sopimukset	109 619	121 420
Sijoitussidonnaisten sopimusten velka		
Sijoitussidonnaisten vakuutusten velka	534 454	472 591
Sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velka	244 540	204 712
Vastuuvelan riittävyydestin mukainen täydennys		
Muut velat		
Siirtovelat ja saadut ennakot	2 571	2 397
Muut	1 464	677
Henkivakuutustoiminnan velat yhteensä	892 648	801 796

Vastuuvelka on arvostettu kansallisen tilinpäätöksen periaatteiden mukaisesti. Arvostusperiaatteet on kuvattu tarkemmin laatimisperiaatteissa (liite 2). Vastuuvelan riittävyydestissä verrataan vastuuvelan riittävyyttä sisäisen mallin mukaiseen vastuuvelkaan. Riittävyydesti on kuvattu tarkemmin laatimisperiaatteissa.

MUUT LIITETIEDOT

LIITE 19: KÄYVÄT ARVOT ARVOSTUSMENETELMÄN MUKAISESTI

Käypään arvoon arvostus

Rahoitusinstrumentit esitetään Ryhmän taseessa käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenuon. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa (liite 2) kuvataan rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu arvostustavan mukaan sekä perusteet arvostamistavoille ja käyvän arvon määrittämiselle.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot määritetään ensisijaisesti käyttämällä noteerauksia julkisesti noteeratuilta markkinoilta tai kolmansilta osapuolilta saatuja markkinahintoja. Mikäli markkinanoteerausta ei ole saatavilla, on tase-erät pääosin arvostettu diskonttaamalla tulevat kassavirrat tilinpäätöspäivän markkinakorkojen avulla. Käteisvarojen osalta käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa. Myös vaadittaessa maksettavien talletusten osalta on nimellisarvon katsottu vastaavan käypää arvoa.

Sijoituskiinteistöt arvostetaan Ryhmän tilinpäätöksessä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuon. Sijoituskiinteistöjen käypä arvo ilmoitetaan liitetietona. Käypien arvojen määrittelyn perustana on käytetty mahdollisimman vertailukelpoisia markkinahintoja tai kiinteistön nettotuottoihin perustuvaa arvostusmallia. Merkittävimpien kiinteistöjen osalta arvostukselle pyritään saamaan riippumattoman arvioitsijan lausunto.

Säästöpankkiryhmällä ei ole kertaluontoisesti käypään arvoon arvostettuja varoja.

Käyvän arvon hierarkiat

Taso 1 sisältää rahoitusvarat, joiden arvo määräytyy likvideiltä

markkinoilta saatavien noteerausten perusteella. Likvidiksi katsotaan markkina, jossa hinnat ovat saatavilla helposti ja riittävän säännöllisesti. Tasoon 1 kuuluvat noteeratut joukkovelkakirjalainat sekä muut arvopaperit ja pörssiosakkeet ja -johdannaiset, joille noteerataan julkisesti hinta.

Taso 2 sisältää rahoitusvarat, joille ei ole saatavissa noteerausta suoraan toimivilta markkinoilta ja joiden käypä arvo arvioidaan käyttäen arvostusmenetelmiä tai -malleja. Nämä perustuvat oletuksiin, joita tukevat todennettavissa oleva markkinainformaatio, kuten vastaavanlaisten instrumenttien noteerattuja korkoja tai hintoja. Tähän ryhmään kuuluvat mm. valuutta- ja korkojohdannaiset sekä yritys- ja sijoitustodistukset.

Taso 3 sisältää rahoitusvarat, joiden käypää arvoa ei saada julkisesta markkinanoteerauksesta tai todennettavissa olevaan markkinainformaatioon perustuvien arvostusmenetelmien tai -mallien avulla. Tasoon 3 luetaan noteeraamattomat osakeinstrumentit, strukturoidut sijoitukset sekä muut arvopaperit, joille ei tällä hetkellä ole saatavissa sitovaa markkinanoteerausta. Usein tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon. Tasoon 3 luetaan myös Ryhmän sijoituskiinteis

Siirrot tasojen välillä

Siirrot käyvän arvon hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä.

Siirtoja tasojen 1 ja 2 välillä ei ole ollut kauden 1.1.-31.12.2019 aikana.

31.12.2019	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoinnain			
Rahoitusvarat (1 000 euroa)		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	1 089 524	1 071 357		18 167	1 089 524
Varallisuudenhoidon palvelut*	783 930	781 806		2 124	783 930
Muut toiminnot**					
Johdannaissopimukset					
Pankkitoiminta	68 697		68 697		68 697
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat					
Pankkitoiminta	640 460	634 542	1 997	3 920	640 460
Varallisuudenhoidon palvelut*	166 576	155 020		11 557	166 576
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat					
Sijoitusomaisuus, pankkitoiminta	37 040	37 131		400	37 531
Lainat ja muut saamiset, pankkitoiminta	9 031 038		11 639 928		11 639 928
Rahoitusvarat yhteensä	11 817 265	2 679 856	11 710 621	36 168	14 426 645
Sijoituskiinteistöt					
Pankkitoiminta	40 073			64 610	64 610

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka sisältyvät tason 1 saldoihin.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

31.12.2019	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoittain			
Rahoitusvelat (1 000 euroa)		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					
Varallisuudenhoidon palvelut*	778 993	778 993			778 993
Muut toiminnot**	3 909	3 909			3 909
Johdannaiset					
Pankkitoiminta	3 835		3 835		3 835
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat					
Pankkitoiminta	9 853 322	3 888 451	6 784 417	238 235	10 911 102
Rahoitusvelat yhteensä	10 640 059	4 671 353	6 788 252	238 235	11 697 839

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velkoja, jotka raportoidaan tasolla 1 alla olevan sijoituksen arvostuksen mukaisesti.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

Tapahtumat tasolla 3

Täsmäytys muutoksille, jotka ovat tapahtuneet rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varallisuudenhoidon palvelut	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	20 531	692	21 223
Hankinnat	3 344	970	4 313
Myynnit	-5 521		-5 521
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	189		189
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	682	462	1 145
Siirrot tasolle 1 ja 2	-1 251		-1 251
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	18 167	2 124	20 291

Tuloslaskelman kautta kirjatut arvonmuutokset on kirjattu eriin "Sijoitustoiminnan nettotuotot" ja "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot".

Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varallisuudenhoidon palvelut	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	5 347	10 899	16 245
Hankinnat	1 160	4 193	5 352
Myynnit	-921	-4 322	-5 244
Eräänntyneet kauden aikana	-1 129		-1 129
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	-740	26	-714
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset	-50	762	712
Siirrot tasolta 1 ja 2	2 283		2 283
Siirrot tasolle 1 ja 2	-2 028		-2 028
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	3 920	11 557	15 222

Tuloslaskelmaan vuoden aikana kirjatut käyvän arvon muutokset sisältyvät eriin "Sijoitustoiminnan nettotuotot" ja "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot". Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset on kirjattu muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman käyvän arvon rahastoon.

**Herkkyysanalyysi rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3
(1 000 euroa)**

31.12.2019	Kirjanpito- arvo	Negatiivinen tulosvaiku- tus oletetuille muutoksille
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Pankkitoiminta	18 167	-400
Varallisuudenhoidon palvelut	2 124	-961
Yhteensä	20 291	-1 361
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		
Pankkitoiminta	3 920	-43
Varallisuudenhoidon palvelut	11 557	-1 101
Yhteensä	15 477	-1 144
Yhteensä	35 768	-2 505

Yllä olevassa taulukossa esitetään tason 3 instrumenttien käyvän arvon herkkyys oletetuille muutoksille. Käypää arvoa on testattu oletamalla korkotason muuttuvan 1 % kaikissa maturitettiluokissa samanaikaisesti. Ei-korkoherkkien sijoitusten osalta herkkyysanalyysissä on käytetty negatiivista 15 % arvonmuutosta. Johdannaisien osalta herkkyysanalyysissä on käytetty mahdollisena arvonmuutoksena koko johdannaisen käypää arvoa.

31.12.2018	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoinen			
Rahoitusvarat (1 000 euroa)		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	1 328 512		20 531	1 349 043	1 349 043
Varallisuudenhoidon palvelut*	676 681		692	677 373	677 373
Muut toiminnot**	20 575			20 575	20 575
Johdannaissopimukset					
Pankkitoiminta		51 133		51 134	51 134
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat					
Pankkitoiminta	571 252	10 475	5 347	587 074	587 074
Varallisuudenhoidon palvelut*	151 888		10 899	162 787	162 787
Jaksotettuun hankintameno- arvostettavat					
Sijoitusomaisuus, pankkitoiminta	42 704		1 000	43 704	43 704
Lainat ja muut saamiset, pankkitoiminta		10 400 870		10 400 870	10 400 870
Rahoitusvarat yhteensä	2 791 613	10 462 478	38 468	13 292 560	13 292 560
Sijoituskiinteistöt					
Pankkitoiminta			69 567	69 567	
Yhteensä			69 567	69 567	

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka sisältyvät tason 1 saldoihiin.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

31.12.2018	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoittain			
Rahoitusvelat (1 000 euroa)		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					
Varallisuudenhoidon palvelut*	677 303			677 303	677 303
Muut toiminnot**	20 575			20 575	20 575
Johdannaiset					
Pankkitoiminta		1 981		1 981	1 981
Jaksotettuun hankintamenuun arvostettavat					
Pankkitoiminta	2 161 228	6 922 896	664 002	9 748 125	9 748 125
Rahoitusvelat yhteensä	2 859 106	6 924 877	664 002	10 447 985	10 447 985

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velkoja, jotka raportoidaan tasolla 1 alla olevan sijoituksen arvostuksen mukaisesti.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

Tapahtumat tasolla 3

Täsmäytys muutoksille, jotka ovat tapahtuneet rahoitusinstrumenteille ja jotka kuuluvat tasoon 3.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito- ja henki- vakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	8 772	1 797	10 569
IFRS 9 siirtymän vaikutus avaan taseeseen	8 867		8 867
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	17 639	1 797	19 436
Hankinnat	3 784	840	4 624
Myynnit	-1 668	-1 813	-3 481
Eräntyneet tilikauden aikana	-33		-33
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	70	16	86
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	-810	-148	-958
Siirrot tasolta 1 ja 2	1 550		1 550
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	20 531	692	21 223

Tuloslaskelman kautta kirjatut arvonmuutokset on kirjattu eriin "Sijoitustoiminnan nettotuotot" ja "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot".

Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito- ja henki- vakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	29 817	6 682	36 499
IFRS 9 siirtymän vaikutus avaavaan taseeseen	-10 593		-10 593
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	19 224	6 682	25 906
Hankinnat	1 375	4 193	5 568
Myynnit	-3 833	-161	-3 994
Eräntyneet tilikauden aikana	-5 240		-5 240
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	110	10	120
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet		-30	-30
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset	215	206	421
Siirrot tasolta 1 ja 2	1 574		1 574
Siirrot tasolle 1 ja 2	-8 079		-8 079
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	5 347	10 899	16 245

Tuloslaskelmaan vuoden aikana kirjatut käyvän arvon muutokset sisältyvät eriin "Sijoitustoiminnan nettotuotot" ja "Henkivakuutus-toiminnan nettotuotot". Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset on kirjattu muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman käyvän arvon rahastoon.

Herkkyysanalyysi rahoitusvaroilta, jotka kuuluvat tasoon 3
(1 000 euroa)

31.12.2018	Kirjanpito- arvo	Negatiivinen tulosvaiku- tus oletetuille muutoksille
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Pankkitoiminta	20 531	-3 080
Varallisuudenhoidon palvelut	692	-104
Yhteensä	21 223	-3 183
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		
Pankkitoiminta	5 347	-802
Varallisuudenhoidon palvelut	10 899	-1 635
Yhteensä	16 245	-2 437
Yhteensä	37 468	-5 620

Yllä olevassa taulukossa esitetään tason 3 instrumenttien käyvän arvon herkkyys oletetuille muutoksille. Käypää arvoa on testattu olettamalla korkotason muuttuvan 1 % kaikissa maturitettuluokissa samanaikaisesti. Ei-korkoherkkien sijoitusten osalta herkkyysanalyysissä on käytetty negatiivista 15 % arvonmuutosta. Johdannaisten osalta herkkyysanalyysissä on käytetty mahdollisena arvonmuutoksena koko johdannaisen käypää arvoa.

LIITE 20: RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN NETTOUTUS

Säästöpankkiryhmän johdannaissopimuksiin sovelletaan joko ISDA:n tai Finanssialan johdannaissopimusta. Näiden sopimusten perusteella johdannaisten maksuja voidaan nettouttaa transaktiokohtaisesti maksupäivittäin ja vastapuolen maksukyvyttömyys- ja konkurssitilanteissa. Sopimusehdoissa voidaan lisäksi vastapuolikohtaisesti sopia vakuuksista. Nämä johdannaisten esitetään taseessa bruttoperusteisesti.

31.12.2019				Määrät, joita ei ole nettoutettu mutta jotka sisältyvät päänetotussopimuksiin ja vastaaviin			
(1 000 euroa)	Kirjatut rahoitusvarat, brutto	Taseessa netotetut kirjatut rahoitusvelat, brutto	Kirjanpitoarvo taseessa, netto	Rahoitusinstrumenttien kirjanpitoarvo taseessa, netto	Vakuudeksi saatujen rahoitusinstrumenttien kirjanpitoarvo taseessa, netto	Vakuudeksi saatu/annettu käteinen	Nettosumma
Varat							
Johdannaissopimukset				68 697		51 721	16 975
Yhteensä				68 697		51 721	16 975

Velat							
Johdannaissopimukset				3 835		1 870	1 965
Yhteensä				3 835		1 870	1 965

31.12.2018				Määrät, joita ei ole nettoutettu mutta jotka sisältyvät päänetotussopimuksiin ja vastaaviin			
(1 000 euroa)	Kirjatut rahoitusvarat, brutto	Taseessa netotetut kirjatut rahoitusvelat, brutto	Kirjanpitoarvo taseessa, netto	Rahoitusinstrumenttien kirjanpitoarvo taseessa, netto	Vakuudeksi saatujen rahoitusinstrumenttien kirjanpitoarvo taseessa, netto	Vakuudeksi saatu/annettu käteinen	Nettosumma
Varat							
Johdannaissopimukset				51 133		23 302	27 831
Yhteensä				51 133		23 302	27 831

Velat							
Johdannaissopimukset				1 981		289	1 693
Yhteensä				1 981		289	1 693

LIITE 21: VAKUUDET

(1 000 euroa)	31.12.2019	31.12.2018
Annetut vakuudet		
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit		28 392
Luotot *	1 881 238	1 782 148
Muut	13 558	27 047
Annetut vakuudet yhteensä	1 894 796	1 837 587
Saadut vakuudet		
Kiinteistövakuudet	8 463 899	8 090 076
Saamistodistukset	35 911	34 996
Muut	105 291	87 919
Saadut takaukset	54 736	61 318
Saadut vakuudet yhteensä	8 659 838	8 274 309

* Sp-Kiinnitysluottopankin liikkeeseenlaskemien vakuudellisten joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi asetetut luotot.

LIITE 22: TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

(1 000 euroa)	30.6.2019	31.12.2018
Takaukset	70 833	61 382
Luottolupaukset	639 816	628 996
Muut	4 178	7 035
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	714 827	697 414

LIITE 23: LÄHIPIIRITIEDOT

Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on määritellyt Säästöpankkiryhmän lähipiiriin kuuluvat tahot. Säästöpankkiryhmän lähipiiriin kuuluu Ryhmän tilinpäätökseen yhdisteltävät yhtiöt ja yhteisöt, osakkuusyhtiöt ja johtoon kuuluvat avainhenkilöt sekä heidän läheiset perheenjäsenensä. Lisäksi lähipiiriin kuuluu yhteisöt, joissa johtoon kuuluvilla avainhenkilöillä ja/tai heidän läheisillä perheenjäsenillään on määräysvalta tai yhteinen määräysvalta. Säästöpankkiryhmän johtoon kuuluviin avainhenkilöihin luetaan Säästöpankkiliitto osk:in hallintoneuvoston jäse-

net ja varajäsenet, hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä johtoryhmän jäsenet.

Lähipiirille myönnettyt luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

31.12.2019 (1 000 euroa) Liiketapahtumat lähipiirin kanssa	Johtoon kuuluvat avainhenkilöt*	Läheisytykset**	Osakkuusytykset ja yhteisjärjestelyt	Yhteensä
Varat				
Luotot	6 673	5 056	6 668	18 397
Varat yhteensä	6 673	5 056	6 668	18 397
Velat				
Talletukset	3 240	8 585	2 218	14 042
Muut velat	1 073	838		1 911
Velat yhteensä	4 312	9 423	2 218	15 953
Taseen ulkopuoliset sitoumukset				
Luottositoumukset	396	330	1 267	1 993
Yhteensä	396	330	1 267	1 993
Tuotot ja kulut				
Korkotuotot	49	71	61	181
Korkokulut	-6	-3		-9
Vakuutusmaksutuotot	80			80
Palkkiotuotot	4	9	7	20
Muut kulut			-4 763	-4 763
Yhteensä	127	78	-4 695	-4 491

* Sisältää johtoon kuuluvat avainhenkilöt ja heidän läheiset perheenjäsenensä.

** Sisältää johtoon kuuluvat avainhenkilöiden ja heidän läheisten perheenjäsentensä yhtiöt, joissa heillä on määräysvalta tai yhteinen määräysvalta.

(1 000 euroa) Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden saama kompensatio	2019	2018
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	4 252	3 874
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	50	
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	404	368
Yhteensä	4 705	4 242

2018 (1 000 euroa) Liiketapahtumat lähipiirin kanssa	Johtoon kuuluvat avainhenkilöt*	Läheisytykset**	Osakkuusyrytykset ja yhteisjärjestelyt	Yhteensä
Varat				
Luotot	7 291	505	6 781	14 577
Varat yhteensä	7 291	505	6 781	14 577
Velat				
Talletukset	3 097	3 105	2 461	8 662
Muut velat	1 894	529	4 496	6 920
Velat yhteensä	4 991	3 634	6 957	15 582
Taseen ulkopuoliset sitoumukset				
Luottositoumukset	650	2 313	2 553	5 516
Yhteensä	650	2 313	2 553	5 516
Tuotot ja kulut				
Korkotuotot	40	64	122	226
Korkokulut	-5	-1		-6
Vakuutusmaksutuotot	133	206		338
Palkkiotuotot	6	56	58	121
Muut kulut			-45 095	-45 095
Yhteensä	174	325	-44 914	-44 415

* Sisältää johtoon kuuluvat avainhenkilöt ja heidän läheiset perheenjäsenensä.

** Sisältää johtoon kuuluvat avainhenkilöiden ja heidän läheisten perheenjäsentensä yhtiöt, joissa heillä on määräysvalta tai yhteinen määräysvalta.

(1 000 euroa) Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden saama kompensatio	1-12/2018	1-12/2017
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	3 874	2 671
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	368	316
Yhteensä	4 242	2 987

Säästöpankki